

บทที่ ๔

การประยุกต์ใช้หลักวาจาสุภาสิตในการพยากรณ์ ของนักโหราศาสตร์ไทย

ในการวิจัยบทนี้ ผู้วิจัยจะเน้นการประยุกต์หลักวาจาสุภาสิต เพื่อการนำมาเป็นหลักในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ โดยอาศัยข้อมูลจากบทที่ ๒ ที่ว่าด้วยการพยากรณ์โหราศาสตร์และบทที่ ๓ ที่ว่าด้วยหลักวาจาสุภาสิตในพระพุทธศาสนาเถรวาท พร้อมทั้งบทสัมภาษณ์ของผู้นำศาสนาโหราจารย์และผู้มารับบริการ โดยแบ่งประเด็นในการนำไปประยุกต์ใช้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๑ คุณลักษณะและองค์ประกอบของวาจาสุภาสิต

วาจามีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพราะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน ผู้พูดต้องรู้จักสำรวมในการพูด พูดสุภาพอ่อนหวาน พูดคุยกันด้วยความรักความเมตตาต่อกัน พระพุทธศาสนาได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับวาจา เพราะวาจาถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อการถ่ายทอดหลักธรรมคำสอน ดังนั้นการใช้วาจาจึงจำเป็นต้องมีหลักการและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน หลักการดังกล่าวในทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า วาจาสุภาสิต วาจาสุภาสิตมีองค์ประกอบ ๕ ประการ คือ พูดถูกกาลเทศะหรือพูดตามกาลที่สมควร พูดคำสัตย์จริง พูดคำอ่อนหวาน มีประโยชน์ และประกอบด้วยเมตตา ถือว่าเป็นถ้อยคำที่ควรพูดตามแนวทางพระพุทธศาสนา เพราะเป็นคำพูดที่มีกลิ่นหอมมีรากเหง้ามาจากกุศลกรรมบถ เกิดจากเจตนาเป็นกุศล เกิดมาจากสัมมาทิฐิ มโนสุจริต วาจาสุภาพแสดงถึงจิตใจที่อ่อนโยน มีเมตตา เมื่อควบคุมวาจาให้ดี จิตใจก็ตั้งงาม และเมื่อจิตใจตั้งงาม วาจาก็เป็นวาจาชอบ^๑

ความเป็นมาของวาจาสุภาสิตได้มีปรากฏในพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาหลายแห่ง เช่น วาจาสุภาสิตในมงคลสูตรที่ ๑๐ เป็นต้น และยังมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในหลักธรรมอื่น เช่น การไม่ว่าร้ายผู้อื่นในหลักโอวาทปาฏิโมกข์^๒ การเจรจาชอบในมรรค ๘^๓ การกล่าวสุภาพไพเราะอ่อนหวานในสังคหวัตถุ ๔^๔ และการกล่าวเพื่อให้ระลึกถึงกันในสาราณียธรรม ๖^๕ เป็นต้น นอกจากนี้ วาจาสุภาสิตยังปรากฏเด่นชัดในพระสูตร เมื่อครั้งที่พระพุทธองค์ทรงตรัสกับอภัยราชกุมาร ณ เวฬุวันกลันทกนิวาปสถาน ในเขตพระนครราชคฤห์^๖ ซึ่งมีรายละเอียด ๖ ประการ ดังนี้

^๑ระวี ภาวิไล, *ชีวิตดีงาม*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผีเสื้อ, ๒๕๓๓), หน้า ๑๘๙.

^๒พ.ธ. (ไทย) ๒๕/๑๘๕/๙๑.

^๓พ.ป. (ไทย) ๓๑/๓๖/๕๕.

^๔พ.ช.ส.ต.ต. (ไทย) ๒๘/๑๗๘/๘๓.

^๕ว.ป. (ไทย) ๘/๒๗๔/๓๖๘.

^๖ม.ม. (ไทย) ๑๓/๘๖/๘๗-๘๘.

๑. ตลาคตรู้ว่าจาที่ไม่จริง ไม่แท้ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ และวาจานั้นไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของคนอื่น ตลาคดไม่กล่าววาจานั้น

๒. ตลาคตรู้ว่าจาที่จริง ที่แท้ แต่ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ และวาจานั้นไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของคนอื่น ตลาคดไม่กล่าววาจานั้น

๓. ตลาคตรู้ว่าจาที่จริง ที่แท้ และประกอบด้วยประโยชน์ แต่วาจานั้นไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของคนอื่น ในข้อนี้ ตลาคตรู้กาลที่จะกล่าววาจานั้น

๔. ตลาคตรู้ว่าจาที่ไม่จริง ไม่แท้ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ แต่วาจานั้นเป็นที่รัก เป็นที่ ชอบใจของคนอื่น ตลาคดไม่กล่าววาจานั้น

๕. ตลาคตรู้ว่าจาที่จริง ที่แท้ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ แต่วาจานั้นเป็นที่รัก เป็นที่ ชอบใจของคนอื่น ตลาคดไม่กล่าววาจานั้น

๖. ตลาคตรู้ว่าจาที่จริง ที่แท้ ที่ประกอบด้วยประโยชน์ และวาจานั้นเป็นที่รัก เป็นที่ ชอบใจของคนอื่น ในข้อนี้ ตลาคตรู้กาลที่จะกล่าววาจานั้น ทั้งนี้ เพราะตลาคดมีความเอ็นดูในหมู่สัตว์ทั้งหลาย^๗

นัยยะของหลักวาจาสุภาสิตเบื้องต้น เมื่อนำมาประมวลให้เข้าใจชัดโดยย่อแล้ว มีความ สอดคล้องกับหลักวาจาสุภาสิต ๕ ประการ ดังนี้

๑) กาเลน ภาสิตา (กาลวาที)	คำพูดที่ถูกกาลเทศะ
๒) สจจา ภาสิตา (สัจวาที)	คำพูดที่เป็นความจริง
๓) สณหา ภาสิตา (สัณหาวาที)	คำพูดที่สุภาพ อ่อนหวาน
๔) อตถสยหิตา ภาสิตา (อรรถสันหาวาที)	คำพูดที่มีประโยชน์
๕) เมตตจิตเตน ภาสิตา (เมตตาวาที)	คำพูดประกอบด้วยเมตตา ^๘

วาจาสุภาสิตดังกล่าวเป็นชุดคำสอนที่เกี่ยวข้องกัน ดังนั้นการนำไปใช้ที่จะให้เกิด ประโยชน์สุข จะต้องปฏิบัติให้ครบองค์ประกอบ กล่าวคือ จะขาดข้อใดข้อหนึ่งไปไม่ได้เลย วาจานั้นจึง จัดเป็นวาจาสุภาสิตที่สมบูรณ์โดยแท้ หลักวาจาสุภาสิตไม่ว่าจะปรากฏที่ใดในพระไตรปิฎกหรือใน คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาดังกล่าว จะมีคุณลักษณะ ทิศทางหรือเป้าหมายของการใช้วาจาที่ สอดคล้องกับหลักคำสอนในกถาวัตถุ ๑๐^๙ ที่กล่าวถึงเรื่องที่ควรพูด เรื่องที่ควรนำมาสนทนากัน ๑๐ ประการ เช่น การพูดที่ก่อให้เกิดการปรารภความเพียร พูดชักนำให้ตั้งอยู่ในศีล ให้มีจิตตั้งมั่น พูดชัก นำให้เกิดปัญญา ชักนำให้ให้พ้นจากกิเลสและความทุกข์ เป็นต้น หลักการของวาจาสุภาสิตเป็น แนวทางของการใช้วาจาเพื่อสร้างประโยชน์สุขสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคม การกล่าววาจาสุภาสิต สามารถยังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับปัจเจก และระดับสังคม กล่าวคือ ทำให้ผู้ฟังเกิดการ เปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการประยุกต์หลักวาจาสุภาสิต เพื่อเป็นแนวทางการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ ดังจะปรากฏในหัวข้อลำดับถัดไป

^๗ม.ม. (ไทย) ๑๓/๘๖/๘๘.

^๘อง.ปญจก. (ไทย) ๒๒/๑๘๘/๓๓๘.

^๙ขุ.ม. (ไทย) ๒๙/๘๕/๒๕๗-๒๕๘.

๔.๒ บทบาทของนักโหราศาสตร์

สังคมปัจจุบัน เป็นสังคมที่เต็มไปด้วยปัญหามากมาย ยากที่จะแก้ไขให้หมดสิ้นได้ มนุษย์ในสังคมจึงพยายามหาทางออกและหาที่พึ่งให้แก้ตน การพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์เป็นทางเลือกหนึ่งที่จะสามารถให้คำแนะนำและสร้างความมั่นใจในการแก้ปัญหา ดังนั้นบทบาทของนักโหราศาสตร์จะมีส่วนช่วยเหลือหรือมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างสังคมให้เกิดสันติสุข ด้วยรูปแบบหรือวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกัน ในทฤษฎีของผู้นำศาสนา ได้ให้ความเห็นว่า สังคมปัจจุบันเจอเรื่องทุกข์ร้อน การดูดวงเอาไว้เป็นอุบายให้คนหันเหเข้ามาปฏิบัติสมาธิกรรมฐาน เพื่อเข้าหลักพระศาสนาโดยตรง พยากรณ์ว่าแนวโน้มจะมีเคราะห์ มีทุกข์ ศาสนาช่วยได้ โดยแนะนำให้สวดมนต์เจริญภาวนา รักษาศีลให้ทาน บุญก็จะเกิด เมื่อบุญเกิดกรรมที่เคยกระทำความบาปจะเบาบาง ถ้าไม่มีอุบายดึงดูด บางคนก็ไม่ค่อยหันเหมาปฏิบัติธรรม มองว่าการปฏิบัติเรื่องยาก เมื่อมาปฏิบัติแล้วถูกต้องถูกทางดีแล้วก็จะเกิดคุณงามความดี มีเหตุให้ชี้แจงต่อไป แนะนำต่อไปให้ได้ผล ให้เป็นหลักของพระศาสนามากขึ้น^{๑๐}

บทบาทของนักโหราศาสตร์นั้นเกิดขึ้นด้วยการสร้างสรรค์สังคม เป็นการรักษาสังคมให้อยู่รอด ดำเนินไปด้วยความปกติสุข โดยวัตถุประสงค์ของการเรียนโหราศาสตร์ คือ เรียนรู้แล้วใช้ให้เป็นประโยชน์ นำมาใช้กับสังคม จรรโลงสังคม ส่งเสริมการใช้ชีวิตให้ดำเนินไปด้วยปกติสุข^{๑๑} นักโหราศาสตร์มีส่วนช่วยเหลือสังคมในหลายทาง เช่น บทบาทที่สร้างความเหนียวแน่นในครัวเรือน ช่วยให้มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ก่อให้เกิดความกลมเกลียวของครอบครัว ซึ่งมีผลต่อเนื่องถึงการที่สังคมในทุกสาขาวิชาชีพ ต้องการพึ่งศาสตร์แห่งการพยากรณ์เพื่อการตัดสินใจ หรือเป็นทางเลือกในการดำเนินชีวิต เพราะบางอย่างเมื่อทำถูกต้องตามกฎระเบียบแล้ว ผลที่ควรจะได้รับไม่เป็นไปตามที่ตั้งและหวังไว้ เวลามีปัญหาจึงเข้ามาพึ่งนักพยากรณ์เพื่อตรวจดวงชะตา ว่าเหมาะสมกับอาชีพนี้ หรือกิจการที่ทำอยู่หรือไม่ อีกทั้งยังทำให้เข้าใจผู้ที่ปฏิบัติงานรวมทั้งผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้ทราบถึงนิสัยใจคอของบุคคลเป็นเบื้องต้น เป็นประโยชน์ช่วยในการตัดสินใจเชิงธุรกิจ ในการร่วมลงทุน หรือเริ่มธุรกิจในช่วงใดเพื่อไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย และเกิดความเจริญรุ่งเรืองให้แก่เจ้าชะตา^{๑๒} จากบทบาทดังกล่าวเป็นการช่วยลดปัญหาความเครียด ปรับปรุงคนให้มีคุณภาพมากขึ้น พร้อมทั้งมีความคิดไปในทิศทางที่ถูกต้อง เป็นการลดความรุนแรงในสังคม การใช้อาชญากรรม และมีการเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตที่มั่นคงได้ และที่สำคัญคือ ทำให้ตั้งตัวติดอยู่กับความไม่ประมาท^{๑๓}

สรุปได้ว่า บทบาทของนักโหราศาสตร์มีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์สังคมให้เกิดสันติสุข เป็นผู้ชี้แนะในการแก้ไขปัญหามาและสร้างกำลังใจในการดำรงชีวิต นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในการชี้แนะเพื่อการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระเอกลักษณะ ปญญาโคโม, อาจารย์ผู้อบรมวิชา เลข ๗ ตัว ๙ ฐาน (ชั้นสูง) ชมรมอาศรม เจษฎาจารย์ วัดสุวรณศิริ, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๑} สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๒} สัมภาษณ์ ดร.กฤติกาวัลย์ หิรัญสี, ประธานโครงการสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ สาขางามวงศ์วาน, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๓} สัมภาษณ์ อาจารย์วิเชียร วรณพินธุลักษณะ, สถาบันโหราศาสตร์ เชียร์ บางบอน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

๔.๓ ปัญหาและอุปสรรคของการพยากรณ์

การพยากรณ์โหราศาสตร์แม้ว่าจะได้รับการนิยามจากสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็พบปัญหาในกระบวนการในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในปัจจุบันซึ่งส่งผลกระทบต่อวงการโหราศาสตร์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากการสัมภาษณ์โหราจารย์ ทุกท่านต่างมีข้อคิดเห็นที่ตรงกันคือ ไม่มีสถาบันที่เป็นมาตรฐานควบคุมวิชาโหราศาสตร์^{๑๔} ทำให้การสอนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน วิชาหลากหลายมากเกินไป ไม่เคยมีการสรุปว่าอะไรถูกอะไรผิด เพราะไม่มีมาตรฐานในการพยากรณ์และระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน นักโหราศาสตร์ส่วนใหญ่ก็มักเชื่อในเรื่องของไสยศาสตร์และความเชื่อต่อๆ มาด้านพิธีกรรม ทำให้การแก้ปัญหาทางหลักธรรมน้อยไป หันไปใช้เรื่องของพิธีกรรมมากขึ้น นั่นเป็นจุดอ่อนของวิชาโหราศาสตร์อย่างหนึ่ง โดยแท้จริงแล้วทางวิทยาศาสตร์โหราศาสตร์จะบอกวิธีการแก้ปัญหาโดยเป็นรูปธรรม โดยรู้ว่าเรื่องใดจะเกิดจากเหตุใดและผลจะเป็นอย่างไร หลักการจึงตรงกับหลักศาสนาว่า เมื่อไม่มีเหตุก็ไม่มีผล การแก้ที่ต้นตอจึงง่ายกว่าการแก้ที่ปลายเหตุ^{๑๕}

จากการที่โหราศาสตร์ไม่มีสถาบันมาตรวจสอบ บางคนก็ใช้ความดัง ไม่มีหลักอะไร บางคนก็ทำนายที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อสังคม ทำให้สังคมหวาดวิตก ไม่มีมาตรฐานใดมาวัด ถ้าทำนายผิดก็ควรขอโทษและบอกว่าเพราะอะไร และจะปรับตัวเองต่อไป การพยากรณ์นั้น ไม่มีอะไรที่จะถูกหมดและไม่มีอะไรที่จะผิดหมด แต่ขอให้ถูกมากกว่าผิด เมื่อผิดแล้วต้องแก้ไข^{๑๖} อะไรเป็นปัญหาหรืออุปสรรคที่ผู้พยากรณ์จะต้องแก้ไขปรับปรุง ต้องปฏิสัมพันธ์กับคนรอบตัวลักษณะไหน หรือสิ่งใดที่ควรพัฒนาและระมัดระวังเพราะมีโอกาสที่จะสุ่มเสี่ยงได้ ในการพยากรณ์ไม่ใช่เป็นการทายให้แม่นยำ แต่โดยหลักแล้วควรจะทายให้ถูกหลักวิชา การที่ทายแม่นยำไม่ได้บอกว่าเป็นสิ่งที่ดี มันอาจจะทำร้ายคนพยากรณ์ก็ได้^{๑๗}

สำหรับปัญหาและอุปสรรคของการพยากรณ์ในปัจจุบัน ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ ได้ให้ความเห็นว่า นักพยากรณ์รุ่นใหม่มีลีลาในการพยากรณ์ที่โลดโผน รุนแรง ก้าวร้าว ฉาบฉวย ซึ่งต่างกับนักพยากรณ์รุ่นเก่าที่มีลีลาสงบเยือกเย็น ทำให้ผู้มารับพยากรณ์จะรู้สึกเย็นไปด้วย^{๑๘} ดร.กฤติกาวัลย์ หิรัญสี ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อปัญหาและอุปสรรคในการพยากรณ์ว่า นักพยากรณ์ที่ดีจะต้องมีความรู้ในวิชาโหราศาสตร์ ต้องมีคุณธรรม และต้องจรรยาบรรณของโหราจารย์ คือจะต้องไม่

^{๑๔}สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๕}สัมภาษณ์ อาจารย์วิเชียร วรณพันธ์สุลักษณ์, สถาบันโหราศาสตร์ เชียร์ บางบอน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๖}สัมภาษณ์ นางฟองสนาน จามรจันทร์, อดีตผู้สื่อข่าวอาวุโส สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๗}สัมภาษณ์ อาจารย์สมฤทธิ แต่สุนทรไพเราะ, อาจารย์ผู้บรรยายวิชาโหราศาสตร์ไทย ประจำสถาบันโหราศาสตร์ไทยสากล, ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๘}สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

พยากรณ์ความเป็นความตาย ไม่พยากรณ์ให้เกิดความแตกแยกในชีวิตคู่สมรส และไม่พยากรณ์เกี่ยวกับบุตรธิดา^{๑๙}

จากการสัมภาษณ์ผู้มารับบริการพยากรณ์ ในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อผู้พยากรณ์ว่า นักพยากรณ์มีหลากหลายมากเกินไป ไม่รู้ว่าผู้ใดมีความรู้ในหลักวิชาจริงๆ จะรู้ก็ต่อเมื่อเข้าไปรับบริการ การพยากรณ์ก็มักถูกบ้างผิดบ้าง บางคนชอบคุยโวโอ้อวด ชี้แนะในทางที่ผิดศีลธรรม ผู้พยากรณ์ไม่เน้นคำพูดที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับหลักธรรม แต่เน้นไปที่ประโยชน์ทางด้านการได้เปรียบ การมีส่วนได้ การมีผลประโยชน์มากเกินไป และมักจะรีบร้อนในการพยากรณ์ในเวลาที่จำกัด เพื่อรับพยากรณ์รายต่อไป ทั้งที่จ่ายค่าบริการเป็นจำนวนเงินที่สูงเกินความเหมาะสม และสถานที่พยากรณ์ไม่มีความเป็นส่วนตัว มีบุคคลอื่นร่วมอยู่ด้วย ในการพยากรณ์ ถ้าเป็นเรื่องดี ผู้พยากรณ์มักจะพยากรณ์ให้ดีเกินจริง โดยไม่แนะนำให้ระวังถึงความผิดพลาดหรืออุปสรรคอันอาจจะเกิดขึ้นได้ทำให้ผู้รับพยากรณ์ประมาท เกิดปัญหาตามมา เรื่องที่ไม่ใช่ความจริง ก็พยายามพยากรณ์ว่าจริงให้ได้ ชอบอ้างตำราว่าพยากรณ์ออกมาได้แบบนี้ ทำให้รู้สึกอึดอัดใจ การพยากรณ์ในเรื่องร้าย จะพูดร้ายจนหมดกำลังใจ ท้อแท้ ผิดหวังกลับไป ในผู้พยากรณ์บางรายพูดจาว่ากล่าวด้วยถ้อยคำรุนแรง ทำให้ผู้รับบริการเสียหน้า และเสียความรู้สึก ไม่อยากกลับมาปรึกษาอีกต่อไป

จากการสัมภาษณ์ผู้รับบริการโหราศาสตร์ ได้ให้ความเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการพยากรณ์ พบว่า ประโยชน์ที่ได้รับคือความสบายใจ พบหนทางในการลดปัญหาที่เกิดขึ้น และเตรียมพร้อมรับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การที่ได้ปรึกษานักโหราศาสตร์ เพราะไม่รู้จะหันไปพึ่งใคร เมื่อมีความทุกข์ มีปัญหาคับข้องใจก็จะใช้บริการ สิ่งใดที่ไม่เป็นประโยชน์ ก็ไม่ได้ให้ความสนใจ นักโหราศาสตร์ที่พูดจาดี สุภาพ อ่อนโยน แนะนำให้คำสอนตามหลักพุทธศาสนา พูดให้กำลังใจ ทำให้มีความมั่นใจและเข้าใจชีวิตมากขึ้น ฟังคำพยากรณ์แล้วคลายความทุกข์ ทำให้อยากกลับไปใช้บริการอีก

สรุปได้ว่า ปัญหาการพยากรณ์ส่วนใหญ่มาจากการทำนายไม่แม่นยำ การพูดจาหลอกลวง ไม่มีคุณธรรม การพูดจาโน้มน้าวให้ทำพิธีกรรมต่างๆ การทำนายโดยไม่มีความรู้จริง การคุยโวโอ้อวดตนเอง การใช้วาจาไม่สุภาพ การเรียกค่าบริการแพงเกินไป การทำนายโดยใช้หลักไม่ตรงกัน การพยากรณ์ที่มุ่งหวังประโยชน์ตนมากกว่าการช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น จากลักษณะปัญหาของนักโหราศาสตร์ดังกล่าวที่เกิดจากการพยากรณ์ ทำให้ส่งผลกระทบต่อผู้มารับบริการ ทั้งยังก่อให้เกิดผลเสียในการดำเนินชีวิตโดยรวม ทำให้คุณค่าของนักโหราศาสตร์เป็นไปในเชิงลบ จากสภาพปัญหาการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ดังกล่าว ได้นำไปสู่การค้นหาแนวทางเพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการพยากรณ์ให้ดีขึ้น หลักจากจากสภาชีวิตถือว่าเป็นหลักการที่ดีที่นักโหราศาสตร์ควรนำไปประยุกต์ใช้ ดังมีหลักการ รูปแบบและแนวทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

^{๑๙}สัมภาษณ์ ดร.กฤติกาวัลย์ หิรัญลี, ประธานโครงการสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ สาขางามวงศ์วาน, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

๔.๔ การพยากรณ์ที่สอดคล้องกับกาลเทศะ

การพยากรณ์ที่สอดคล้องกับกาลเทศะ หมายถึง การพูดในสถานที่ที่เหมาะสม ในเวลาที่เหมาะสม ในปริมาณที่เหมาะสม โดยความเหมาะสมจะมีมากขึ้นอยู่กับเรื่องที่พูด ไม่ควรเปล่งวาจาที่ดี ให้เกินควรแก่กาล^{๒๐} ไม่ควรพูดจนเกินกาล ไม่ควรนิ่งเสมอไป เมื่อถึงเวลา ก็ควรพูดพอประมาณ รู้ว่าเวลาไหนควรพูด เวลาไหนยังไม่ควรพูด สมดังที่พระพุทธเจ้าตรัสตอบอภัยราชกุมารว่า “ราชกุมาร ตถาคตรู้ว่าวาจาใด ไม่จริง ไม่แท้ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ วาจานั้นจะถูกใจคนอื่นหรือไม่ถูกใจก็ตาม ตถาคตก็ไม่กล่าววาจานั้น แต่ว่าวาจาใด ตถาคตรู้ว่าเป็นเรื่องจริง เรื่องแท้ ประกอบด้วยประโยชน์ วาจานั้นจะถูกใจชอบใจคนอื่นหรือไม่ก็ตาม ตถาคตย่อมรู้กาลเวลาที่จะกล่าววาจานั้น”^{๒๑} การพูดแม้จะเป็นวาจาสุภาษิต ถ้าไม่คำนึงถึงกาลเทศะในการพูด จะทำให้เกิดโทษกับผู้พูดได้ เพราะคนที่พูดล่วงเลยขอบเขต ไม่ยังประโยชน์ให้สำเร็จ เป็นสิ่งไม่ดี ให้พิจารณาหรือคำนึงในเรื่องความเหมาะสมต่อเหตุผล ตัวตน บุคคล เวลาและสถานที่ในขณะพูด

จากสภาพปัญหาของการพยากรณ์ที่นักโหราศาสตร์ไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสมของกาลเทศะ ทำให้เกิดผลกระทบต่องานพยากรณ์ ผู้นำศาสนาได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อนักโหราศาสตร์ในการพยากรณ์ให้เหมาะสมกับกาลเทศะว่า ผู้พยากรณ์ควรให้ความสำคัญในเรื่องของกาลเทศะ โดยพิจารณาทุกด้าน ในความเหมาะสมกับเหตุการณ์ บุคคล เวลา และสถานที่ และสภาพแวดล้อมในขณะพยากรณ์ ต้องคำนึงถึงสถานที่ที่เหมาะสม ไม่ใช่ว่าอยู่ตรงไหนก็พยากรณ์ได้ เพราะการพยากรณ์ที่จะได้ผลแม่นยำนั้น ผู้พยากรณ์ต้องมีสมาธิจิตที่มั่นคง สมาธิจะช่วยให้มีสติและพิจารณาว่าช่วงจังหวะเวลาใดควรจะพยากรณ์ที่เน้นหนักไปในเรื่องใด เพราะผู้ที่มารับคำพยากรณ์ย่อมมีความทุกข์ใจมาก่อนแล้ว การพยากรณ์ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพจิตใจ อาจเป็นการซ้ำเติมสภาพจิตใจให้แย่ไปกว่าเดิม ในการพยากรณ์แต่ละเหตุการณ์ แต่ละบุคคลนั้น ควรจัดสรรให้ถูกต้องในวันเวลาที่เหมาะสม มีเวลาเพียงพอ ไม่รีบร้อนพยากรณ์จนเกินไป^{๒๒} ผู้มารับพยากรณ์ก็เช่นเดียวกัน ถ้ามารับพยากรณ์ด้วยอาการเร่งรีบจนเกินไป อาจก่อให้เกิดผลเสียในการพยากรณ์ได้^{๒๓}

โหราจารย์ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพยากรณ์ที่มุ่งเน้นสภาพจิตใจของผู้รับพยากรณ์ เช่นเดียวกับผู้นำศาสนาว่า ให้พิจารณาถึงความเข้มแข็งของผู้รับพยากรณ์ เพราะคำพยากรณ์ในช่วงอารมณ์นั้นๆ บางคนรับได้ บางคนรับไม่ได้ ในขณะที่บางคนท้อแท้ หดห่อกำลังใจ สภาพจิตใจอ่อนแอ การพยากรณ์ด้านร้าย จะเป็นการทำร้ายจิตใจ ทำให้เป็นทุกข์มากกว่าเดิม ผู้พยากรณ์จำเป็นต้องมีเทคนิคและศิลปะในการพยากรณ์เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมตามกาละ เทศะ บุคคลและส่วนประกอบอื่นๆ ด้วย^{๒๔} โดยเฉพาะต้องคำนึงความเป็นส่วนตัวของผู้รับพยากรณ์ ด้วยการพิจารณาสิ่งแวดล้อมและความสอดคล้องในเรื่องที่จะพยากรณ์ กับสถานะของเวลาและสถานที่ รวมทั้งปัจจัย

^{๒๐}ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๑๘๗-๑๘๘/๑๔๕-๑๔๖.

^{๒๑}ม.ม. (ไทย) ๑๓/๘๖/๘๘.

^{๒๒}สัมภาษณ์ พระเอกลักษณ์ ปัญญาโคโม, อาจารย์ผู้อบรมวิชา เลข ๗ ตัว ๙ ฐาน (ขั้นสูง) ชมรมอาศรมเจ้าญาณจารย์ วัดสุพรรณศรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๓}สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิกิตติสาร, เจ้าอาวาสวัดหนองสร้อยตึง, ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๔}สัมภาษณ์ ดร.กัญญา พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

สภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบุคคลหรือสังคม ควรเลือกเวลาที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ เช่น ถ้าในสถานการณ์ที่ตึงเครียด นักพยากรณ์ก็ไม่ควรพยากรณ์ในลักษณะกระตุ้นให้เกิดความรุนแรงมากขึ้น หรือก่อให้เกิดความปั่นป่วนต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม^{๒๕}

สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้หลักกาลเทศะเพื่อการพยากรณ์ เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงและต้องให้ความสำคัญ เพราะการพยากรณ์โหราศาสตร์ที่ก่อให้เกิดความสุขต่อบุคคลและสังคมนั้นๆ จะต้องมุ่งเน้นความเหมาะสมและสอดคล้องต่อกาลเทศะ เนื่องจากว่าโหราศาสตร์สามารถปลูกปั่น ยุยงพฤติกรรมคน ให้มีความเชื่อไปในทิศทางที่ผิดได้ ดังนั้น ผู้พยากรณ์ต้องพยายามพยากรณ์ให้มีความถูกต้อง ชัดเจนเหมาะสมกับเหตุการณ์ บุคคล เวลาและสถานที่ ควรพิจารณาให้ตีว่าผู้มารับคำพยากรณ์มีความเข้มแข็งทางด้านจิตใจมากน้อยเพียงใด เหมาะสมกับวัยวุฒิ คุณวุฒิหรือไม่ มองให้เห็นว่าเมื่อพยากรณ์แล้วจะมีผลกระทบต่อผู้มารับบริการอย่างไร กล่าวคือ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบุคคลหรือสังคมอย่างไร จะเพิ่มความตึงเครียดหรือกระตุ้นให้เกิดความรุนแรงชีวิตและครอบครัวหรือไม่ ผู้พยากรณ์ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในบริบทของการปฏิบัติหรือของผู้มารับบริการ

๔.๕ การพยากรณ์บนพื้นฐานของความจริง

การพยากรณ์บนพื้นฐานของความจริง หมายถึง ลักษณะของการพยากรณ์ที่ยึดมั่นในหลักความจริงคำจริงหรือวาจาจริง ยึดการพยากรณ์ที่ถือว่าดีและถูกต้อง เพื่ออธิบาย เพื่อโน้มน้าวใจ หรือเพื่อทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นๆ ดังพุทธภาษิตที่ทรงตรัสว่า คำสัตย์แลเป็นวาจาไม่ตาย^{๒๖} เป็นการพยากรณ์ที่จริงไม่กลิ้งกลอก เป็นเหตุทำให้นักโหราศาสตร์เป็นคนที่มีพูดน่าเคารพนับถือ คำพูดมีน้ำหนัก เป็นที่รักของผู้คบหาสมาคม^{๒๗} คนดีจะต้องพูดไม่ให้เกิดผิดคือพูดคำจริง แต่ถ้าพูดให้สุภาพด้วย ทั้งเป็นประโยชน์ด้วย เมื่อกล่าวถึงคำของคำพูดที่เป็นวาจาสุภาษิตก็พึงทราบว่ามี ๓ ระดับ คือ พูดจริง เป็นคำที่ควรเชื่อ พูดสุภาพเป็นคำที่ควรฟัง และพูดคำที่มีประโยชน์ที่ควรบูชา^{๒๘}

ในการประยุกต์ใช้การพยากรณ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริง ในมุมมองของนักโหราศาสตร์นั้น หมายถึง ความจริงต่อทฤษฎีตามหลักวิชา คือ สิ่งที่ปรากฏจากการคำนวณการเคลื่อนที่ของดวงดาวบนท้องฟ้าในขณะที่เกิดของเจ้าชะตาที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับตำแหน่งการเคลื่อนที่ของดวงดาวบนท้องฟ้าในเวลาปัจจุบันด้วยหลักวิชาโหราศาสตร์ ซึ่งสามารถพิสูจน์ความจริงได้ด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น คำพูดจริงของนักโหราศาสตร์ก็คือความจริงของดวงชะตาที่แสดงให้เห็นบนแผนที่ชีวิต ที่นักโหราศาสตร์จะใช้ความรู้ความสามารถกำหนดคำพยากรณ์ออกมาใน

^{๒๕} สัมภาษณ์ ดร.กฤติกาวัลย์ หิรัญสี, ประธานโครงการสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ สาขางามวงศ์วาน, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๖} ส.ส. (ไทย) ๑๕/๒๑๓/๓๑๐.

^{๒๗} พระมหาศรีสุพรรณ อดตทีโป คำนนท์, “การประยุกต์ใช้วาจาสุภาษิตที่ปรากฏในคัมภีร์ขุททกนิายเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต ธรรมนิเทศ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๑๔๔.

^{๒๘} พันเอกปิ่น มุกกันต์, มงคลชีวิต ภาค ๑, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: คลังวิทยา, ๒๕๐๕), หน้า ๔๓๓-๔๓๗.

ลักษณะใด ผู้นำศาสนาได้ให้ความเห็นถึงความจริงในการพยากรณ์ว่า การพยากรณ์จะเน้นในเรื่องกรรม ให้ผู้มารับพยากรณ์เข้าใจว่า ทำอย่างไรได้ออย่างนั้น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว^{๒๙}

ความเห็นของโหราจารย์ที่สอดคล้องกับผู้นำศาสนาในเรื่องของความจริงในพุทธศาสนา คือ การพยากรณ์เน้นให้เชื่อเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำอย่างไรก็ได้ อย่างนั้น การพยากรณ์ต้องเน้นหลักโหร บอกสิ่งที่ควรบอก ชีวิตนี้มีทั้งสุขและทุกข์ ต้องชี้แจงให้เห็นสัจธรรม ว่าทุกคนหนีไม่พ้น และโหรก็บันดาลไม่ได้^{๓๐}

โดยหลักการและรูปแบบของการพยากรณ์บนพื้นฐานของความจริงนั้น เป็นไปตามกฎกฎแห่งโหรก็เป็นกฎโหร กฎแห่งกรรมก็เป็นกฎแห่งกรรม เป็นคนละวิชากัน เป็นการบอกกล่าวในห้วงเวลาหนึ่งๆว่าจะเกิดอะไรขึ้น ถ้าเอามาเทียบเคียง โหราศาสตร์อธิบายถึงการสนองของกรรมได้ เพราะว่ากรรมแต่ละชนิดที่เคยทำไว้ มันจะสนองเมื่อไร ดาวดวงโน้นดวงนี้ เหตุจะเกิดขึ้นเมื่อไร เช่น ดวงบางคนจะถูกยึดอำนาจเมื่อไร หย่าเมื่อไร เหตุการณ์จะเกิดตามกรรม และปรากฏตามดวง ซึ่งในทางพุทธศาสนากรรมต้องสนอง ที่เรียกว่า วิบาก กรรมย่อมสนองตามเจตนาของกรรม กรรมสนองในศาสนาก็อธิบายว่าจะสนอง แต่อาจจะยังไม่อธิบายว่าเมื่อไร แต่โหราศาสตร์บอกว่าดาวดวงนี้แสดงถึงกรรมนี้ บอกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มองไปในทางสอดคล้องที่คล้ายคลึงกัน ดังที่นักพยากรณ์ต้องอธิบายให้เห็นชัด^{๓๑} และพยากรณ์ตามความเป็นจริง แต่มีการนำเสนอให้รู้สึกดี เพราะโหราศาสตร์เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้พยากรณ์ต้องมีศิลปะในการสื่อสารและนำเสนอคำพยากรณ์ โดยให้ตระหนักถึงความจริงว่า คนเราไม่มีใครสมบูรณ์แบบ หน้าที่นักพยากรณ์ คือ กำจัดจุดอ่อนเจ้าชะตาและส่งเสริมจุดแข็งเจ้าชะตา การสกัดจุดอ่อนไม่ได้บอกว่าไม่บอก แต่เป็นการทำให้เขาตระหนักรู้และควรระวังแก้ไขอะไร สิ่งที่เป็นจุดแข็งก็จะบอกให้เขาทำสิ่งนั้นมากขึ้นเพื่อโอกาสในชีวิตมากขึ้น^{๓๒}

ความจริงในการใช้วาจาเพื่อการพยากรณ์สำหรับนักพยากรณ์ ต้องประกอบด้วยความรู้ทางโหราศาสตร์ตามหลักการและเหตุผล แต่ต้องไม่ประจานดวงชะตาของผู้รับพยากรณ์ ถ้าอยู่ในช่วงที่ผู้มารับการพยากรณ์กำลังประสบกับเคราะห์กรรม หรือเจ้าชะตามาขอรับคำพยากรณ์ นักพยากรณ์จะต้องอาศัยหลักธรรมเข้ามาสอดแทรกในการให้คำพยากรณ์ เช่น พรหมวิหาร ๔ อิทธิบาท ๔ กฎของไตรลักษณ์ เพื่อเป็นกำลังใจและทำให้เจ้าชะตาทราบถึงกฎธรรมชาติ และกฎแห่งกรรม ซึ่งไม่มีผู้ใดหลีกเลี่ยงไปได้^{๓๓}

การพยากรณ์ที่เน้นเรื่องความถูกต้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ไม่ได้เป็นการให้กำลังใจ แต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการแจกแจงปัญหาให้ทราบ ฉะนั้นคนที่มาดูดวงส่วนใหญ่มักเข้าใจว่า การพยากรณ์สามารถทำให้คนหลุดจากปัญหาได้ โดยวิธีการทางโหราศาสตร์ ซึ่งในข้อเท็จจริงทำไม่ได้

^{๒๙} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิกิตติสาร, เจ้าอาวาสวัดหนองสร้อยต้ง, ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นางพองสนาน จามรจันทร์, อดีตผู้สื่อข่าวอาวุโส สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๑} สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๒} สัมภาษณ์ อาจารย์สมฤทธิ์ แต่สุนทรไพเราะ, อาจารย์ผู้บรรยายวิชาโหราศาสตร์ไทย ประจำสถาบันโหราศาสตร์ไทยสากล, ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๓} สัมภาษณ์ ดร.กฤติกาวัลย์ หิรัญลี, ประธานโครงการสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ สาขามวงค์วาน, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

ถึงแม้ว่าโหราศาสตร์จะเป็นลักษณะของการชี้นำ ชี้ให้เห็นถึงปัญหาและการปฏิบัติตนเพื่อให้หลุดจากปัญหานั้นด้วยตัวเอง แต่ต้องให้ผู้รับพยากรณ์เข้าใจว่าโหราศาสตร์เป็นเพียงศาสตร์ที่ให้คำปรึกษา ไม่ใช่ศาสตร์ที่เป็นปาฏิหาริย์และชี้นำชีวิตคนได้ และไม่ใช่พรหมลิขิต ควรนำศาสตร์ด้านจิตวิทยามาแนะนำและให้กำลังใจ ไม่ส่งเสริมการสะเดาะเคราะห์การแก้ปัญหาดังกล่าวโดยวิธีทางด้านการพิธีกรรม แต่ชี้ทิศทางที่ถูกต้องตามความเป็นจริง^{๓๔}

สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้การพยากรณ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริงมี ๒ มิติ คือ การออกคำพยากรณ์เน้นตามความเป็นจริงจากทฤษฎีตำราคัมภีร์โหราศาสตร์ และจริงต่อสภาพสังคม วัฒนธรรมและความเชื่อที่เป็นจริงในปัจจุบัน เช่น การพยากรณ์ที่เน้นพูดเรื่องกรรม อธิบายให้สอดคล้องกับหลักเหตุผล สอดคล้องกับหลักกรรมหรือวิบากของกรรม ต้องพยากรณ์สอดแทรกหลักกรรม ชี้แจงให้เห็นสัจธรรมว่าเราหนีไม่พ้น เน้นให้เชื่อเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว ทำอย่างไรก็ได้ อย่างนั้น กล่าวโดยรวมคือ นำเสนอต้องให้รู้สึกดี อยู่บนโลกของความเป็นจริง นักพยากรณ์ควรมีศิลปะในการสื่อสารและนำเสนอ นำเสนอยังไงให้เข้าใจแต่ไม่เสียกำลังใจ สิ่งที่พยากรณ์คือหลักสัจธรรมตามความเป็นจริง ดังนั้น ผู้พยากรณ์จะต้องใช้วาจาที่มีความกระชับ ชัด มีความถูกต้อง ชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีความหมายที่ชัดเจนก่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายให้เหมาะกับผู้ฟัง ไม่ใช่คำพูดที่ไม่จำเป็นทำให้เกิดความสับสน

๔.๖ การพยากรณ์ด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน

การพยากรณ์ด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน คือ ลักษณะของคำพูดที่ให้คนแต่ส่วนเดียว บุคคลควรเปล่งถ้อยคำอ่อนหวาน มีประโยชน์เท่านั้น^{๓๕} เป็นคำพูดด้วยภาษาที่สุภาพ ไพเราะ ไม่หยาบคาย เป็นคำพูดที่ผู้ฟังน่ายินดี ชื่นชอบ ทั้งทำให้ใจผู้พูดสงบ เป็นการพัฒนาสุขภาพจิตให้ดีขึ้น บุคคลจึงควรพูดแต่วาจาที่สุภาพ วาจางาม อ่อนหวาน ประกอบด้วยประโยชน์ เพราะทำให้เกิดผลดีแก่ตนเองและผู้อื่น ดังนัยยะที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ว่า ...ไพเราะในเบื้องต้น ไพเราะในท่ามกลาง ไพเราะในเบื้องปลาย พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะ^{๓๖} บุคคลไม่ควรพูดคำที่ชั่วหยาบ การพูดคำที่ดีงามเป็นการดี บุคคลย่อมเดือดร้อนเพราะพูดคำชั่วหยาบ ดังพระพุทธพจน์ที่ว่า บุคคลควรเปล่งถ้อยคำอ่อนหวาน มีประโยชน์เท่านั้น ควรกล่าวแต่วาจา ที่น่าพอใจ ควรเปล่งวาจา^{๓๗}

การประยุกต์ใช้หลักวาจาไพเราะอ่อนหวานเพื่อการพยากรณ์ นักโหราศาสตร์ควรพูดแต่คำอ่อนหวานเป็นที่น่าพอใจแก่ผู้อื่นทุกเมื่อ การพูดคำอ่อนหวานเป็นการเยียวยาปัญหาเบื้องต้น การพยากรณ์ด้วยปิยวาจา คือ พูดไพเราะ นุ่มนวล คนที่มาหาย่อมเป็นทุกข์มาแล้ว ยิ่งพูดจาไม่ดี ตะคอกใส่ ยิ่งเพิ่มความทุกข์ให้คนเหล่านี้มากขึ้น หมอคู่เหมือนเป็นนักจิตเวช รักษาคนทางจิต ชี้แนะเหตุผล

^{๓๔} สัมภาษณ์ อาจารย์วิเชียร วรณพันธุ์ลักษณ์, สถาบันโหราศาสตร์ เชียร์ บางบอน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๕} พุ.ชา.เตรสก. (ไทย) ๒๗/๖๐/๔๐๖.

^{๓๖} สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า พิมพ์ ธรรมธโร, บทสร้างนิสัยแบบอย่าง, (กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๕๑.

^{๓๗} พุ.ชา.เอกก. (ไทย) ๒๗/๘๘/๓๗.

ทางโหราศาสตร์ ให้ธรรมะในการปฏิบัติ จึงเป็นการที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหา หรือให้ผลของกรรม คลายตัว นักโหราศาสตร์ที่พูดจาหลอกล่อหวังผลประโยชน์ ทำแบบนี้ก็จะยังความเสื่อมให้เป็นปกติ การพูดเสนาหุ เป็นคำพูดที่กลั่นมาจากใจที่บริสุทธิ์ ไม่เสแสร้ง ไม่เป็นคำพูดที่หยาบคาย ไม่พูด ประชดประชัน แดกดัน และไม่ส่อเสียด^{๓๘} ในการพยากรณ์ดวงชาตาที่จะเกิดเหตุร้ายก็ต้องไม่พูดร้าย จนเกินเหตุ ถ้าวดวงชาตาที่ถึงฆาต ก็เตือนให้ระวังตัว โดยชี้แนะให้ทำงาน รักษาศีล เจริญภาวนา ปฏิบัติธรรม แต่ก็ยังประมาทไม่ได้ เพราะไม่รู้ว่ากรรมขนาดไหน แนะนำให้ดำเนินชีวิตอยู่บนความไม่ ประมาท^{๓๙}

การกล่าววจาไพเราะอ่อนหวาน เกิดจากประสบการณ์ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติให้คนประทับใจ วจาดี เกิดจากจิตใจที่ดีงาม เจตนาดี มีความรู้ความสามารถ สงเคราะห์ผู้รับพยากรณ์ให้ถูกเรื่อง โดย ชี้แนะในทางดี เหมาะสมกับการพยากรณ์ที่ดี^{๔๐} ผู้พยากรณ์ ควรคำนึงถึงผู้มารับการพยากรณ์ ว่าควร รู้และเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา โดยมักจะชี้ให้เห็นถึงกฎแห่งกรรม อันเป็น กฎธรรมชาติ หรือนิยาม ๕ ที่พระพุทธองค์ได้กล่าวไว้ ซึ่งเป็นความจริงที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การใช้วจาที่อ่อนโยน และมีเมตตา เพื่อช่วยเสริมสร้างกำลังใจของผู้ที่ต้องการหาที่พึ่งทางใจ ทำให้ รู้สึกมีพลัง และอย่าพยายามซักถามก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวมากเกินไป ใช้ถ้อยคำที่เป็นที่เคารพนับ ถือ อย่าใช้ภาษาคำทำนายทำให้ผู้รับพยากรณ์มีความละอาย^{๔๑} ควรพยากรณ์ในสิ่งที่ดี เพราะคนที่มา รับพยากรณ์นั้นประสบปัญหาในชีวิต เป็นหน้าที่จะนักพยากรณ์ที่จะนำเสนอในทางที่ให้กำลังใจและมี ศิลปะในการสื่อสารที่บกพร่องโดยไม่เสียความรู้สึก^{๔๒}

สรุปได้ว่า การประยุกต์การพยากรณ์ด้วยวจาไพเราะอ่อนหวาน คือ การพยากรณ์ที่ไม่ พูดร้ายจนเสียกำลังใจ ควรแนะให้ระมัดระวัง ไม่ประมาท และหมั่นสร้างกรรมดีโดยปรับเปลี่ยน พฤติกรรม คือ แนะนำให้ทำงาน รักษาศีล เจริญภาวนา เวลาพูดต้องไพเราะ นุ่มนวล ชี้แนะเหตุผล ทางโหราศาสตร์ ให้ธรรมะในการปฏิบัติ จึงเป็นการที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหา หรือให้ผลของกรรม คลายตัว ไม่ควรพูดเสแสร้ง ประชดประชัน เจตนาดี สงเคราะห์ให้ถูกเรื่อง ชี้แนะในทางที่ดี พูด แล้วเกิดการเสริมสร้างกำลังใจ ทำให้รู้สึกมีพลัง และไม่ทำให้รู้สึกได้รับความอับอาย โดยรวมก็คือ การพยากรณ์ต้องอาศัยคำพูดที่เห็นว่าสำคัญและมีประโยชน์ มีการใช้วจาให้เหมาะสมกับความสนใจ ความรู้ และทัศนคติของผู้ฟัง ควรระมัดระวังคือการพูดที่อาจสร้างความเข้าใจผิด และทำให้เกิด ความรู้สึกว่าคุณถูกเหยียดหยามไม่ให้เกียรติ การพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ควรใช้ถ้อยคำที่สุภาพ วาจางาม อ่อนหวาน ประกอบด้วยประโยชน์เพราะทำให้เกิดผลดีแก่ตนเองและผู้อื่น เพื่อให้ผู้มารับ บริการสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

^{๓๘} สัมภาษณ์ พระเอกลักษณ์ ปญญาโคโม, อาจารย์ผู้อบรมวิชา เลข ๗ ตัว ๙ ฐาน (ขั้นสูง) ชมรม อาศรม เจษฎาจารย์ วัดสุวรณคีรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๓๙} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิกิตติสาร, เจ้าอาวาสวัดหนองสร้อยต้ง, ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๐} สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๑} สัมภาษณ์ ดร.กฤติกาวัลย์ หิริยสี, ประธานโครงการสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ สาขางามวงศ์ วาน, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๒} สัมภาษณ์ อาจารย์สมฤทธิ์ แต่สุนทรไพเราะ, อาจารย์ผู้บรรยายวิชาโหราศาสตร์ไทย ประจำ สถาบันโหราศาสตร์ไทยสากล, ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙.

๔.๗ การพยากรณ์เพื่อการเสริมสร้างประโยชน์สุข

การพยากรณ์เพื่อการเสริมสร้างประโยชน์สุข คือ คำพูดที่พูดแล้วผู้ฟังย่อมได้รับประโยชน์ และทำให้ผู้พูดปรารถนาประสบผลสำเร็จได้ มีประโยชน์ต่อผู้ฟังถ้าหากนำแนวทางไปคิดหรือปฏิบัติในทางสร้างสรรค์^{๔๓} พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญวาทะที่มีประโยชน์ คำพูดที่เหลวไหล ไร้ประโยชน์ตั้งพันคำ ก็สู้คำพูดที่มีประโยชน์เพียงคำเดียวไม่ได้ เพราะฟังแล้วทำให้จิตใจสงบ^{๔๔} วาทะที่พูดแล้วก่อให้เกิดประโยชน์หรือผลดีทั้งแก่ผู้พูดและผู้ฟัง เป็นวาทะที่ควรแก่การฟัง หรือเป็นวาทะที่ควรพูดดีกว่าไม่พูด แต่ถ้าวาทะนั้นจริงและเป็นวาทะสุภาพ แต่ถ้าพูดแล้วไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อะไร กลับจะทำให้เกิดโทษ ก็ไม่ควรพูด

การประยุกต์ใช้วาทะที่เป็นไปเพื่อการเสริมสร้างประโยชน์สุข นักโหราศาสตร์ได้ให้หลักการและรูปแบบของการพยากรณ์ ที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ

๑. รักษาผลประโยชน์ผู้มารับบริการ กล่าวคือ โหราศาสตร์ เป็นศาสตร์ที่รู้ล่วงหน้า เหตุการณ์ในอนาคตว่า การพยากรณ์ต้องมุ่งสู่การเตรียมความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจในการรับมือกับอนาคต สิ่งที่ไม่ดีก็จะได้เตรียมพร้อมในการป้องกันแก้ไขและลดโอกาสความล้มเหลวอันไม่พึงประสงค์ สิ่งที่ดีจะได้ช่วยเพิ่มโอกาสให้สำเร็จ ชี้แนะให้ตระหนักรู้ว่าคนเราไม่มีใครสมบูรณ์แบบหน้าที่นักพยากรณ์ คือ กำจัดจุดอ่อนเจ้าชะตาและส่งเสริมจุดแข็งเจ้าชะตา การสกัดจุดอ่อนไม่ได้บอกว่าไม่บอก แต่เป็นการทำให้เขาตระหนักรู้และควรระวังอะไร สิ่งที่เป็นจุดแข็งก็จะบอกให้เขาทำสิ่งนั้นมากขึ้นเพื่อโอกาสในชีวิตมากขึ้น^{๔๕} ในการพยากรณ์ก็ควรมุ่งเน้น การใช้เหตุและผลมากขึ้น ใช้โหราศาสตร์สอนคนให้มีความคิดด้วยตนเองและออกจากปัญหาได้ด้วยตัวเอง โดยการชี้แนะทิศทางที่ถูกต้องให้และให้บุคคลนั้นเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง^{๔๖}

๒. เน้นให้ผู้มารับบริการได้มีความเข้าใจในวิชาโหราศาสตร์อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับหลักธรรมในพุทธศาสนา คือ มีความเชื่อในเหตุ และปัจจัยของการเกิดขึ้นของเรื่องราว มีความเข้าใจในเรื่องของกรรม คือเจตนาอันประกอบด้วยกุศล หรืออกุศล ชี้ให้เห็นประโยชน์สุขทั้งในชาตินี้และชาติหน้า^{๔๗} ลักษณะของโหราศาสตร์เป็นเรื่องธรรมชาติ จึงบอกให้รู้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้น สร้างขึ้นแล้วจะมีผลตามมาอย่างไร จึงเป็นวิชาที่สนับสนุนความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมอย่างชัดเจน เพราะมีข้อ

^{๔๓} พระสมชาย ปโยโค ดำเนิน, “การใช้วาทะเพื่อการบริหารงานของผู้บริหาร”, สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๕, หน้า ๒๒.

^{๔๔} ชู.ธ. (ไทย) ๒๕/๑๐๐/๖๑.

^{๔๕} สัมภาษณ์ อาจารย์สมฤทธิ์ แต่สุนทรไพเราะ, อาจารย์ผู้บรรยายวิชาโหราศาสตร์ไทย ประจำสถาบันโหราศาสตร์ไทยสากล, ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๖} สัมภาษณ์ อาจารย์วิเชียร วรณพัตร์ลักษณ์, สถาบันโหราศาสตร์ เชียงราย, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๗} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิกิตติสาร, เจ้าอาวาสวัดหนองสร้อยต้ง, ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

ปฏิบัติหลักธรรมอริยสัจ ๔ โดยธรรมชาติดูอยู่แล้ว จึงบอกเรื่องของ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค อย่างชัดเจน^{๔๘}

นัยยะดังกล่าว ได้รวมความถึงการที่นักโหราศาสตร์มีความรู้แตกฉานในหลักวิชา อ่านดวงชาตาแล้วสามารถพยากรณ์ได้อย่างแม่นยำ โดยพิจารณาองค์ประกอบในการพูดคำจริงเป็นหลัก แต่มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงขณะพยากรณ์ คือ พูดแล้วมีประโยชน์ต่อผู้มารับบริการหรือไม่ พยากรณ์แล้วจะมีผลต่อสภาพจิตใจอย่างไร โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้มารับบริการเป็นสำคัญ^{๔๙} เมื่อพูดถึงประเด็นว่าด้วยความเป็นจริงอาจจะเป็นเรื่องที่ผู้มารับบริการยอมรับความจริงไม่ได้ เนื่องมาจากไม่เกิดประโยชน์ ไม่สร้างความสุขความพอใจ เพราะเป็นการเพิ่มความทุกข์มากขึ้น ทั้งยังเป็นการตอกย้ำสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ให้เลวร้ายไปกว่าเดิม ผู้ที่มารับบริการย่อมมีปัญหาทุกข์ใจอยู่แล้ว มาปรึกษาขอคำแนะนำจากนักโหราศาสตร์ ย่อมคาดหวังว่าจะมีความสุข ความพึงพอใจกลับไป ดังนั้นนักโหราศาสตร์จึงควรพิจารณาการพยากรณ์ด้วยการหาคำพูดที่เหมาะสม เพื่อรักษาประโยชน์ที่ยังพอมีในการพยากรณ์ ดวงชาตานั่นๆ^{๕๐}

สรุปได้ว่า การพยากรณ์ที่มุ่งสร้างประโยชน์สุข คือ การพยากรณ์ที่สร้างประโยชน์สุขต่อผู้มารับบริการ แนะนำให้เกิดการเตรียมตัวเตรียมใจกับเหตุการณ์ในอนาคต ทำให้เกิดการป้องกันแก้ไขและลดโอกาสความล้มเหลว ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับหลักกรรม และเจตนาที่เป็นกุศล หรืออกุศล ทั้งในชาตินี้และชาติหน้า และต้องคำนึงถึงสภาพผู้มารับบริการ พยากรณ์แล้วเป็นการเพิ่มความทุกข์ตอกย้ำสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ให้เลวร้ายไปกว่าเดิม ดังนั้น การพยากรณ์จึงต้องหาคำพูดที่เหมาะสม กล่าวโดยรวม การพยากรณ์ต้องมุ่งให้ผู้มารับบริการได้รับประโยชน์สุขมากที่สุด ทำให้เขามีความเชื่ออย่างถูกต้องในเรื่องของกรรม มี หิริ โอตตัปปะ มีความเกรงกลัวและละอายต่อบาปกรรมที่จะตามส่งผล จึงละเว้นที่จะประกอบกรรมชั่ว มุ่งสร้างแต่กรรมดี อันเป็นผลดีต่อตนเองต่อครอบครัว ต่อสังคม ผลการพยากรณ์ต้องก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เป็นการเสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้รู้จักตัวตนของตนเองและผู้อื่นมากขึ้น

^{๔๘} สัมภาษณ์ อาจารย์วิเชียร วรณพันธุ์ลักษณ์, สถาบันโหราศาสตร์ เชียร์ บางบอน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๔๙} สัมภาษณ์ พระเอกลักษณ์ ปัญญาโม, อาจารย์ผู้อบรมวิชา เลข ๗ ตัว ๙ ฐาน (ชั้นสูง) ชมรมอาศรม เจษฎาจารย์ วัดสุวรรณ์คีรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๐} สัมภาษณ์ ดร.กฤติกาวัลย์ หิรัญลี, ประธานโครงการสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ สาขางามวงศ์วาน, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

๔.๘ การพยากรณ์ที่ประกอบด้วยเมตตา

การพยากรณ์ที่ประกอบด้วยเมตตา หมายถึง การพูดด้วยจิตที่ดี พูดด้วยจิตใจที่มีความปรารถนาดีต่อผู้ฟัง มีความจริงใจต่อผู้ฟัง ปรารถนาให้ผู้ฟังพ้นจากความทุกข์ เป็นลักษณะของวาจาที่มีเมตตา ความปรารถนาดี อยากให้คนฟังมีความสุขมีความเจริญยิ่งขึ้นไปและประสบความสำเร็จ^{๕๑} ความมีไมตรี ความปรารถนาดี ความอยากให้ผู้ฟังมีความสุข และประสบความสำเร็จในสิ่งที่เป็คุณประโยชน์^{๕๒}

การประยุกต์ใช้หลักเมตตาในการพยากรณ์ พระครูวิสุทธิกิตติสาร ได้ให้ความเห็นในการพยากรณ์ด้วยเมตตาจิตว่า การพยากรณ์นั้นเป็นกุศโลบาย เป็นเครื่องล่อให้คนที่มีความทุกข์ หันเข้าหาธรรมะ พยากรณ์ในปัญหาต่างๆ แล้วแนะนำสั่งสอนให้รู้จักการรักษาศีล ปฏิบัติธรรม นำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามาเป็นเครื่องเตือนสติ สอนธรรมะไปพร้อมๆ กับการพยากรณ์^{๕๓} ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ พระเอกลักษณ์ ปญญาโคโม ที่ให้ความเมตตาแก่ผู้รับพยากรณ์ที่มีความทุกข์มาอยู่แล้ว ได้แนะนำชี้ประโยชน์ให้พ้นจากวิบากกรรมที่มี ช่วยเหลือเกื้อกูลและทำให้เต็มตามที่ตามกำลัง เพราะนักโหราศาสตร์คือผู้ที่มีหน้าที่ช่วยเหลือคน พึงเจริญพรหมวิหาร ๔ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ให้ด้วยเมตตา ช่วยด้วยเมตตา มีความรักและสงสาร เพื่อให้ผู้มารับบริการสบายใจกลับไป ก็ถือว่ามีความคุณประโยชน์อย่างหนึ่ง^{๕๔}

การพยากรณ์ด้วยเมตตาจิตในความเห็นของโหราจารย์ ได้กล่าวว่า ความเมตตากรุณาเป็นหลักของนักโหราศาสตร์อยู่แล้ว โดยธรรมชาติคนที่มีความทุกข์จะเข้าหาคนที่เข้าใจถึงปัญหาความทุกข์ของตัวเองก่อน นักโหราศาสตร์จะเป็นบุคคลกลุ่มแรกที่คนที่มีความทุกข์เข้าหา เมื่อคนมาปรึกษา มาขอคำแนะนำ และมาขอความเห็น ก็จะได้ความเห็นที่ถูกต้องจากนักโหราศาสตร์ที่มีพรหมวิหารธรรมเท่านั้น การใช้ความเชื่อเพียงอย่างเดียวจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้^{๕๕} หลักการพยากรณ์ที่ประกอบด้วยความเมตตา กรุณา เพื่อให้มนุษย์พ้นจากความทุกข์ ต้องใช้หลักธรรมเข้ามาประกอบ และนักพยากรณ์จะต้องมีความเป็นกลางไม่เข้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง พยากรณ์ตามหลักและเหตุผลของหลักวิชาด้วยใจที่เมตตา^{๕๖}

^{๕๑} พระครูนิยมนันทโพธิ์ โปธิ์ศรี จนทสาโร. “การประยุกต์ใช้วาจาสุภาสิตในมงคลสูตรกับสังคมไทยปัจจุบัน” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๒๘.

^{๕๒} พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ. ปยุตโต., พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๙), หน้า ๕๐๗.

^{๕๓} สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิกิตติสาร, เจ้าอาวาสวัดหนองสร้อยต้ง, ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๔} สัมภาษณ์ พระเอกลักษณ์ ปญญาโคโม, อาจารย์ผู้อบรมวิชา เลข ๗ ตัว ๙ ฐาน (ขั้นสูง) ชมรมอาศรม เจริญอาจารย์ วัดสุวรรณศิริ, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๕} สัมภาษณ์ อาจารย์วิเชียร วรณพันธ์กุลลักษณ์, สถาบันโหราศาสตร์ เชียร บางบอน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๖} สัมภาษณ์ ดร.กฤติกาวัลย์ หิรัญสี, ประธานโครงการสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ สาขางามวงศ์วาน, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

การพยากรณ์ประกอบด้วยความเมตตา คือ มอบสิ่งดีๆให้เจ้าชตา มอบความปรารถนาดีที่จะช่วยส่งเสริมเจ้าชตา การพยากรณ์สามารถเป็นที่พึ่งให้กับผู้รับพยากรณ์ได้ แต่ต้องอยู่บนหลักความเป็นจริงของชีวิต ไม่ใช่การแก้กรรม สะเดาะเคราะห์ สิ่งนั้นอาจเป็นส่วนหนึ่งของการกำลังใจได้ แต่ถ้าเราไม่เปลี่ยนพฤติกรรมต่อให้ทำบุญขนาดไหน แต่พฤติกรรมเหมือนเดิม ก็ยังคงรับสภาพเหมือนเดิม คนเราจะดีหรือร้ายขึ้นอยู่กับพฤติกรรม ถ้าเป็นพฤติกรรมที่เสื่อมแยกก้อย่ำทำ สิ่งที่เป็นมงคลชีวิตก็พยายามทำสิ่งนั้นมากขึ้น สิ่งนี้จะทำให้เจ้าชตาประสบความสำเร็จ หลักครูบาอาจารย์สอนไว้ว่า ทำตัวให้สอดคล้องกับดวง คือ จังหวะไหนที่ดวงตกก็อย่าสร้างเหตุเพิ่ม เพราะพื้นเพมีเหตุอยู่แล้ว ช่วงไหนที่ดวงดีถ้าทำให้สอดคล้องก็จะประสบความสำเร็จได้ ไม่มีใครดวงดีหรือตกตลอดไป^{๕๗}

สรุปได้ว่า การพยากรณ์ที่ประกอบด้วยเมตตา คือ นักพยากรณ์ต้องมีเมตตาจิต มีกุศโลบายให้คนที่มีความทุกข์หันเข้าหาธรรมะ แนะนำสั่งสอนให้รู้จักการรักษาศีล ปฏิบัติธรรม ยึดหลักพรหมวิหาร ๔ ด้วยความเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เพราะคนที่มาย่อมมีความทุกข์ มีปัญหา มีความคับข้องใจอยู่แล้ว นักพยากรณ์ควรนำเมตตาจิตเพื่อชี้ประโยชน์ให้ผู้รับพยากรณ์พ้นจากวิบากกรรม คือ หาทางแนะนำให้เขาพ้นจากความทุกข์ ในปัญหาและความคับข้องใจดังกล่าว

จากการประยุกต์ใช้หลักวาจาสุภาสิตเพื่อการพยากรณ์ เพื่อให้เห็นภาพชัด ผู้วิจัยสามารถประมวลแนวคิดในรูปแบบของตารางได้ดังต่อไปนี้

วาจาสุภาสิตในพระพุทธศาสนา	การประยุกต์ใช้เพื่อการพยากรณ์
กาเลน ภาสิตา คำพูดที่ถูกกาลเทศะ	๑. การพยากรณ์ต้องก่อให้เกิดความสุขต่อบุคคลและสังคม ๒. ต้องมุ่งเน้นความเหมาะสมและสอดคล้องต่อความถูกต้องเหมาะสมกับเหตุการณ์ บุคคล เวลาและสถานที่ ๓. ควรพิจารณาผู้มารับคำพยากรณ์ว่ามีความเข้มแข็งทางด้านจิตใจ มีวิญญู และคุณวิญญูมากน้อยเพียงใด ๔. การพยากรณ์จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อบุคคลหรือสังคม ๕. การพยากรณ์จะต้องไม่เพิ่มความตึงเครียดหรือกระตุ้นให้เกิดความรุนแรงชีวิตและครอบครัว ๖. การพยากรณ์ต้องเป็นไปได้ในบริบทของการนำไปปฏิบัติที่ไม่เกินวิสัยของผู้รับพยากรณ์
สจจา ภาสิตา คำพูดที่เป็นความจริง	๑. การพยากรณ์ที่เน้นตามความเป็นจริงจากทฤษฎีตำรา คัมภีร์ที่เรียนมา ๒. ออกคำพยากรณ์ที่สอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และความเชื่อที่เป็นจริงในปัจจุบัน ๓. การพยากรณ์ที่เน้นพูดเรื่องกรรม อธิบายให้สอดคล้องกับ

^{๕๗} สัมภาษณ์ อาจารย์สมฤทธิ์ แต่สุนทรไพเราะ, อาจารย์ผู้บรรยายวิชาโหราศาสตร์ไทย ประจำสถาบันโหราศาสตร์ไทยสากล, ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙.

	หลักเหตุผล สอดคล้องกับหลักกรรมหรือวิบากของกรรม ๔. การพยากรณ์ควรสอดคล้องหลักกรรม ชี้แจงให้เห็น สัจธรรมว่าเราหนีไม่พ้น เน้นให้เชื่อเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว ทำอย่างไรก็ได้ อย่างนั้น ๕. การพยากรณ์ต้องนำเสนอส่งเสริมกำลังใจ ชี้หลัก สัจธรรม ๖. ใช้วาจาที่มีความกระชับ มีความถูกต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีความหมายที่ชี้เฉพาะก่อให้เกิดความเข้าใจได้ ง่ายให้เหมาะกับผู้ฟัง ไม่ใช่คำพูดที่ให้เกิดความสับสน
สนทนา ภาสิตา คำพูดที่สุภาพ อ่อนหวาน	๑. การพยากรณ์ที่ไม่พูดร้ายจนเสียกำลังใจ ควรแนะนำให้ ะมัดระวัง ไม่ประมาทหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม คือ แนะนำให้ทำทาน รักษาศีล เจริญภาวนา ๒. เวลาพูดต้องไพเราะ นุ่มนวล ชี้แนะเหตุผลทาง โหราศาสตร์ ๓. ควรแนะนำให้ธรรมะไปปฏิบัติ จึงเป็นการที่ถูกต้องในการ แก้ไขปัญหา หรือให้ผลของกรรมคลายตัว ๔. การพยากรณ์ไม่ควรพูดเสแสร้ง ประชดประชัน ๕. คำพยากรณ์ที่เกิดจากเจตนาดี พูดแล้วเกิดการเสริมสร้าง กำลังใจ ทำให้รู้สึกมีพลัง และไม่ทำให้รู้สึกได้รับความ อับอาย ๖. คำพยากรณ์ที่เน้นสาระและมีประโยชน์ พูดให้เหมาะสม กับความสนใจ ความรู้ และทัศนคติของผู้ฟัง ๗. ะมัดระวังการพูดที่อาจสร้างความเข้าใจผิด และทำให้ เกิดความรู้สึกว่าถูกเหยียดหยามไม่ให้เกียรติ ๘. ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ วาจางาม อ่อนหวาน ทำให้เกิดผลดี แก่ตนเองและผู้อื่น
อตถสญหิตา ภาสิตา คำพูดที่มีประโยชน์	๑. พยากรณ์ที่มุ่งประโยชน์สุขต่อผู้มารับบริการ แนะนำให้ เตรียมตัวเตรียมใจกับเหตุการณ์ในอนาคต ทำให้เกิดการ ป้องกันแก้ไขและลดโอกาสความล้มเหลว ๒. พยากรณ์ที่ต้องสอดคล้องกับหลักกรรม เป็นการ พยากรณ์ด้วยเจตนาที่เป็นกุศล ๓. ต้องคำนึงสภาพผู้มารับบริการว่า พยากรณ์แล้วเป็นการ เพิ่มความทุกข์ ตอกย้ำสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ให้เลวร้ายไป กว่าเดิมหรือไม่ ๔. ต้องหาคำพูดที่เหมาะสม ทำให้เขามีความเชื่ออย่าง ถูกต้องในเรื่องของกรรม มี หิริ โอตตัปปะ มีความเกรงกลัว

	และละอายต่อบาปกรรม ละเว้นที่กรรมชั่ว มุ่งแต่สร้างกรรมดี ๕. การพยากรณ์ที่คำนึงถึงกระทบต่อตนเองต่อครอบครัวต่อสังคม ๖. ผลการพยากรณ์ต้องก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้รู้จักตัวตนของตนเองและผู้อื่นมากขึ้น
เมตตจิตเตน ภาสิตา คำพูดประกอบด้วยเมตตา	๑. นักพยากรณ์ต้องมีเมตตาจิต มีกุศโลบายให้คนที่มีความทุกข์หันเข้าหาธรรมะ ๒. ควรแนะนำสั่งสอนให้รู้จักการรักษาศีล ปฏิบัติธรรม ๓. ผู้พยากรณ์ต้องยึดหลักพรหมวิหาร ๔ แนะนำด้วยเมตตา มีความรักและสงสาร ๔. ต้องแนะนำชี้ประโยชน์ให้เขาพ้นจากวิบากกรรม คือหาทางช่วยแนะให้เขาพ้นจากความทุกข์

๔.๙ เงื่อนไขต่อการใช้วาจาสุภาสิตให้ประสบความสำเร็จ

การใช้วาจาสุภาสิตในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ มีความสำคัญอย่างมากต่อการสร้างความสุขต่อสังคม เพราะในอีกมิติหนึ่ง ถ้านักพยากรณ์เป็นผู้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา และเป็นผู้ประพฤติดี ปฏิบัติดี กล่าวได้ว่า นักพยากรณ์นั้น ย่อมสามารถเป็นผู้เผยแผ่หลักธรรมคำสอนได้อย่างดี ยิ่ง เพราะเมื่อผู้ที่มารับบริการพยากรณ์ประสบปัญหาไม่สามารถแก้ปัญหาความทุกข์ คำพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์จึงถือว่ามีอิทธิพลต่อผู้มารับบริการเป็นอย่างมาก การประยุกต์ใช้ หลักวาจาสุภาสิตเพื่อการพยากรณ์ให้ประสบความสำเร็จได้ ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นกับเหตุปัจจัยเงื่อนไขหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ ความเชื่อ ทศนคติส่วนตัวของผู้พยากรณ์ เป็นต้น จากประสบการณ์ในการพยากรณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า การพยากรณ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ต้องอาศัยเงื่อนไขและองค์ประกอบ ดังนี้

๑. ต้องอาศัยความชำนาญ กล่าวคือ การหมั่นศึกษาหาความรู้ หมั่นทบทวนสิ่งที่ศึกษาจากสถิติที่คนโบราณสะสมมามีอะไรบ้าง นำมาประยุกต์เพื่อให้เกิดความชำนาญ ประยุกต์การพยากรณ์ให้เข้ากับสถานการณ์โลกปัจจุบัน คำพยากรณ์มักเป็นคำโบราณ คนสมัยใหม่ไม่เข้าใจ ดังนั้นผู้พยากรณ์ต้องประยุกต์คำพยากรณ์ให้เข้ากับโลกปัจจุบัน โดยปรับเข้ากับยุคปัจจุบัน หมั่นทบทวนท่องจำจนมั่นคง นักโหราศาสตร์ที่พยากรณ์แม่นยำจริง ต้องมีการฝึกจิต มีสมาธิมั่นคง เพิ่มความศักดิ์สิทธิ์ด้วย คนที่ฝึกจิต สมาธิที่มั่นคงจะอ่านค่าของดวงดาวได้ละเอียดลออกว่าคนที่สมาธิไม่มั่นคง บางครั้งการพยากรณ์ไม่ประสบความสำเร็จจึงขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ในการพยากรณ์ และการสะสมความเพียรพยายาม นักโหราศาสตร์บางคนรู้มากแต่พยากรณ์แล้วไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น การใช้วาจาสุภาสิตจึงไม่ใช่เรื่องง่ายนักในการนำไปใช้ในภาคปฏิบัติ แต่ถึงอย่างไร

นักโหราศาสตร์ก็จำเป็นต้องยึดหลักวาจาสุภาสิตเป็นกรอบแนวทางไว้ ส่วนจะทำได้มากน้อยอย่างไรก็ต้องอาศัยการฝึกฝนกันอีกทาง^{๕๘}

๒. ต้องมีจิตที่ดี กล่าวคือ จิตที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างดี ใช้วิชาการของคนที่มีจิตใจดี ย่อมออกมาในทางที่เป็นกุศล ไปในทางสร้างสรรค์ด้านเดียว ไม่เกิดภัยโทษ ความผิดพลาดหรือผิดพลาดน้อยที่สุด ช่วยคนให้เป็นกุศล ทำอย่างไรจะทำให้จิตเป็นจิตที่ดี จิตที่เป็นกุศล ปราศจากกิเลสหรือมีน้อยที่สุด กระทำตนไปเพื่อความดีงาม ถูกต้อง ช่วยเหลือสังคม พยายามไปก็จะช่วยแนะในสิ่งที่ดี หรือชักจูงคนให้มาสู่แนวทางที่ถูกที่ควร ไม่ใช่ดึงให้หลงผิด หลงทาง ธรรมะเบื้องต้นที่จะทำให้การพยายามเป็นไปในทิศทางวาจาสุภาสิตคือ การมีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เป็นต้น เพราะนักโหราศาสตร์ที่พยายามด้วยจิตที่เมตตา คนที่มารับการพยากรณ์ส่วนใหญ่มีปัญหา โทษที่พยากรณ์นอกจากพร้อมด้วยหลักวิชาการแล้ว จิตใจดี มีเมตตา พยายามให้ผู้รับพยากรณ์เป็นสุข และชี้แนะแนวทางให้พ้นจากความทุกข์^{๕๙}

๓. ต้องมีหลักวิชาที่เป็นมาตรฐานถูกต้องชัดเจน กล่าวคือ มีทักษะการเรียนรู้ในการพยากรณ์ที่มีประสบการณ์มากพอสมควร และมีความรู้พื้นฐานทางด้านจิตวิทยา สามารถเข้าใจและเลือกใช้คำพยากรณ์ให้เหมาะสมแต่ละบุคคลได้^{๖๐}

๔. ต้องมีความรู้ข้อมูลพื้นฐาน กล่าวคือ การรู้ข้อมูลพื้นฐาน เช่น ตอนนี้ผู้มารับบริการทำงานอะไร เหมาะสมหรือสอดคล้องกับดวงชาตาหรือไม่ เพราะงานที่ทำอยู่ตอนนี้อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จ ไม่ถูกต้องเพราะวิถีชีวิตยังไม่ใช่ ควรจะเหมาะกับงานอะไร ศาสตร์ทุกศาสตร์ต้องมีข้อมูลในการคุยกัน มีการนำเสนอข้อมูล โดยเฉพาะหลักโหราศาสตร์ที่ได้จากหลักการเก็บสถิติ เพื่อให้ได้คำตอบตามที่ต้องการ โดยการอ่านดวงให้สอดคล้องกับสิ่งที่เจ้าชาตาเป็น ดวงแต่ละคนไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์สถานการณ์ของแต่ละคน^{๖๑}

สรุปได้ว่า การพยากรณ์ตามหลักวาจาสุภาสิตจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายทาง เช่น ต้องอาศัยการสร้างศรัทธาและความเชื่อมั่นของผู้มารับบริการที่มีต่อนักโหราศาสตร์ ดังนั้น วาจาที่เป็นสุภาสิตจึงเป็นช่องทางการสร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นได้อย่างยั่งยืน และที่สำคัญเป็นโอกาสที่ดีที่นักพยากรณ์จะได้สอดแทรกหลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งให้กำลังใจและช่วยชี้แนะผู้มารับบริการมองเห็นทางแห่งการแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งหนทางแห่งการดับทุกข์ โดยนำหลักธรรมคำสอนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตให้มากที่สุด เป็นการพยากรณ์ที่เป็นการให้ด้วยธรรม เป็นการให้ที่ประเสริฐสุด ดังพระพุทธพจน์ที่ว่า การให้ธรรมชนะการให้ทั้งปวง^{๖๒} การพยากรณ์ตามวาจาสุภาสิตเป็นเสมือนแสงสว่างที่ช่วยส่องนำทางชีวิตของ

^{๕๘} สัมภาษณ์ พระเอกลักษณ์ ปญญาโม, อาจารย์ผู้อบรมวิชา เลข ๗ ตัว ๙ ฐาน (ขั้นสูง) ขมรม อาศรม เจษฎาจารย์ วัดสุวรรณศิริ, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๕๙} สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๐} สัมภาษณ์ อาจารย์วิเชียร วรณพินธุ์ลักษณ์, สถาบันโหราศาสตร์ เชียร บางบอน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๑} สัมภาษณ์ อาจารย์สมฤทธิ แต่สุนทรไพเราะ, อาจารย์ผู้บรรยายวิชาโหราศาสตร์ไทย ประจำสถาบันโหราศาสตร์ไทยสากล, ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๒} พ.ธ. (ไทย) ๒๕/๓๕๔/๑๔๔.

มนุษย์ที่มีดมให้สว่างไสว เพราะวาจานั้นเข้าไปเปลี่ยนแปลงความคิดของผู้มารับบริการ ซึ่งจะทำให้เข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เข้าใจในกฎธรรมชาติดังและกฎแห่งกรรม โดยมีปัญญาเป็นเครื่องดำเนินชีวิต จะทำพุดคิดอะไร ย่อมเป็นไปในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ และทำให้แสดงทัศนคติความคิดเห็นออกมาดีมีประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดถึงสังคมและประเทศชาติต่อไป ในสถานการณ์ของการพยากรณ์บางครั้งถึงแม้จะมีปัญหาอุปสรรคและองค์ประกอบหลายด้านก็ตาม แต่ก็ยังเชื่อมั่นว่าหลักวาจาสุภาสิตยังเป็นกรอบที่ใช้เป็นทิศทางของนักพยากรณ์ได้เป็นอย่างดี

๔.๑๐ คุณลักษณะของนักโหราศาสตร์ตามหลักวาจาสุภาสิต

ในการพยากรณ์โหราศาสตร์เมื่อนักพยากรณ์ได้ยึดหลักวาจาสุภาสิตมาเป็นกรอบหรือทิศทางในการพยากรณ์ ย่อมปรากฏพบทบาทหรืออัตลักษณ์ที่สะท้อนความเป็นนักพยากรณ์ตามหลักวาจาสุภาสิต ซึ่งบทบาทดังกล่าวได้ถูกสะท้อนออกมาจากการสัมภาษณ์นักโหราศาสตร์ ดังต่อไปนี้

๑. **ความเป็นผู้มีศีล** กล่าวคือ ผู้พยากรณ์ตามหลักวาจาสุภาสิต จะสะท้อนภาวะความเป็นผู้มีศีล^{๖๓}

๒. **ความเป็นผู้มีคุณธรรม** คือ การพยากรณ์ตามหลักวาจาสุภาสิต สะท้อนคุณลักษณะของผู้พยากรณ์ว่ามีคุณธรรมด้านพรหมวิหาร ๔ คือเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เพราะนักโหราศาสตร์เป็นผู้ช่วยเหลือคนที่มีความทุกข์เพื่อให้เกิดปัญญา ดังนั้น ผู้พยากรณ์จึงต้องมีเมตตาอยู่ในตัว^{๖๔}

๓. **ความเป็นกัลยาณมิตร** การให้คำปรึกษาพุดจาพยากรณ์ด้วยวาจาสุภาสิต ทำให้คนมาใช้บริการเย็นใจ อยู่เย็นเป็นสุข เกิดแนวคิดหรือค้นพบช่องทางที่จะนำไปใช้แล้วได้เกิดประโยชน์ เพราะเป็นการพยากรณ์ที่ถูกต้องตามครรลองคลองธรรมที่ดี ทำให้นักโหราศาสตร์เป็นที่พึ่งของคนได้^{๖๕}

๔. **ความเป็นนักจิตวิทยา** การพยากรณ์ตามหลักวาจาสุภาสิต จะสะท้อนคุณลักษณะของนักจิตวิทยา เพราะต้องมีการเรียนรู้วิชาด้าน social มากขึ้น และเรียนรู้ทางด้านการใช้จิตวิทยาให้มากขึ้น เพราะการจะพยากรณ์ได้ตามคุณลักษณะของวาจาสุภาสิต ต้องเข้าใจปัญหาของคนที่มารับพยากรณ์ว่ามีปัญหา มีความทุกข์อย่างไร การใช้บทบาท การตอบให้เป็นไปตามวิชาการ ไม่ใช่เป็นเรื่องของการพึ่งพาสิ่งที่มองไม่เห็น เช่น ไสยศาสตร์ หรือสิ่งที่เป็นการปลอบใจโดยไม่มีรูปธรรมที่ชัดเจน^{๖๖}

๕. **ความรับผิดชอบและจรรยาบรรณสูง** นักพยากรณ์ที่ยึดมั่นในหลักวาจาสุภาสิตจะเป็นผู้ที่มีลักษณะของความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน กล่าวคือ เมื่อทำนายผิดจะขอโทษทันที โดยขอโทษทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook เป็นต้น ยอมรับในความผิดพลาด และขอปรับปรุง

^{๖๓}สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิกิตติสาร, เจ้าอาวาสวัดหนองสร้อยต้ง, ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๔}สัมภาษณ์ พระเอกลักษณ์ ปัญญาโคโม, อาจารย์ผู้อบรมวิชา เลข ๗ ตัว ๙ ฐาน (ขั้นสูง) ชมรมอาศรม เกษฏาจารย์ วัดสุวรรณคีรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๕}สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๖๖}สัมภาษณ์ อาจารย์วิเชียร วรณพันธุ์ลักษณ์, สถาบันโหราศาสตร์ เชียร บางบอน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

แก้ไข จะเป็นผู้มีที่ยึดหลักจรรยาบรรณและสัมาอาชีโวที่พระพุทธเจ้าสอน เป็นผู้พยากรณ์ที่แนะนำไปในทิศทางให้คติความเชื่อมั่นในเรื่องของการกระทำ เมื่อไรก็ตามเราทำดียอมได้ดี เมื่อทำชั่วต้องได้ชั่ว^{๒๗} อ่างหลักกรรมที่สร้างกันมา ผู้มารับบริการเขาทำกรรมดีต่อกัน มีกรรมเวรต่อกัน ก็จะมาชดใช้กรรมต่อกัน วิถีดวงดาวที่ส่งอิทธิพล สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมได้เพื่อสร้างเหตุใหม่ในกุศลในทางพุทธศาสนา สร้างเหตุที่เป็นกุศล จะได้ผลจากกุศลจากที่ทำ แนะนำเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดี เพื่อผลในอนาคต^{๒๘}

หลักการพยากรณ์ตามหลักวาจาสุภาสิตมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับหลักการพยากรณ์ที่ต้องพึงเว้น การพยากรณ์ตามหลักจรรยาบรรณของนักโหราศาสตร์ การเป็นนักพยากรณ์ที่ดีต้องมีจรรยาบรรณของโหร ไม่ว่าสัมาอาชีโวใดต้องมีจรรยาบรรณของทุกๆ อาชีพ เช่น จรรยาบรรณของนักโหราศาสตร์หรือนักพยากรณ์ มีข้อห้ามไว้ ๓ เรื่อง คือ ๑. ทายสมพงศ์ผัวเมียว่าดีชั่ว ๒. ทายชีวาวิบัติตัดชันษา ๓. ทายคุณโทษทารกทาริกา ดังมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ห้ามทายสมพงศ์ผัวเมียว่าดีชั่ว กล่าวคือ การทายความสัมพันธ์ของครอบครัว ว่าดีอย่างไร เสียอย่างไร มีแนวโน้มจะหย่าร้างเลิกร่าอย่างไร ห้ามทาย ถ้าสร้างกรรมกันมาดีตามหลักพุทธศาสนา ก็จะอยู่อย่างมีความสุข แต่ถ้าทำกรรมที่เป็นเวรผูกกันมา ก็ต้องมาชดใช้ในต่อมา ในทางหลักโหราศาสตร์ก็อยู่ด้วยกับแบบหวานอมขมกลืน อึดอัด ลำบากใจ ถ้าสร้างกรรมอะไรมาที่เกี่ยวกับการผิดศีลข้อ ๓ กาเมสุมิฉฉา ก็จะมีแนวโน้มหรือโอกาสที่จะมีปัญหาเรื่องความรักเกี่ยวข้อได้ ในฐานะที่เป็นนักโหราศาสตร์จำเป็นต้องยึดจรรยาบรรณแห่งโหร คือ ไม่ไปชี้ว่าคนไหนควรอยู่ด้วยกันหรือเลิกกัน จะต้องระมัดระวังประคองว่า สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นกรรมที่ทำร่วมกันมา จะอยู่ด้วยกันอย่างไรให้มีความสุขที่เป็นไปได้ ไม่ใช่หน้าที่นักโหราศาสตร์ว่า ดวงคู่ต้องเลิกรา

๒) ทายชีวาวิบัติตัดชันษา กล่าวคือ การทายว่าถึงขนาดหรืออายุสั้น ห้ามทาย เพราะการทายแบบนี้คือการชี้ว่า ถ้าบอกว่าเจ้าของดวงชาตานั้นไม่ประสบความสำเร็จ แล้วเจ้าชะตาก็ไม่พยายามทำให้ตนเองถึงจุดๆ นั้น ฉะนั้นก็จะทายว่าโอกาสที่จะประสบความสำเร็จนั้น ควรต้องทำอย่างไร การทายตาย ก็ทายไม่ได้ เพราะทายตายเหมือนหลักจิตวิทยาบางอย่าง เหมือนบอกว่าเจ้าชะตาจะตาย คนที่ได้รับการพยากรณ์ก็จะรู้สึกหดหู่ ซึมเศร้า และเหมือนมีพลังงานบางอย่างที่ทำให้คนนั้นจะมุ่งไปสู่สิ่งนั้น แต่ให้ทายว่าเจ้าชะตาจะเสียชีวิต มีแนวโน้มจากสิ่งใดบ้าง และระมัดระวัง ไม่ได้พูดให้กลัวแต่พูดให้ระวัง

๓) ทายคุณโทษทารกทาริกา กล่าวคือ ทายว่าลูกคนนี้เกิดมาเป็นมงคลหรือลูกคนนี้เกิดมาแล้วไม่ดี จะไม่ทาย เพราะการที่เด็กเกิดมาทำบุญมาร่วมกัน มันเป็นกรรมที่ทำมาร่วมกัน แต่การที่เกิดมานั้นอยู่ที่ตัวพ่อแม่ เด็กเปรียบเหมือนเป็นผ้าขาวขึ้นอยู่กับการหล่อหลอมอะไร ถ้าหล่อหลอมคุณงามความดี ก็เป็นคนดีได้ หล่อหลอมทางไม่ดีก็เป็นคนไม่ดีได้ ผู้พยากรณ์มีหน้าที่

^{๒๗} สัมภาษณ์ นางพองสนาน จามรจันทร์, อดีตผู้สื่อข่าวอาวุโส สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๒๘} สัมภาษณ์ อาจารย์สมฤทธิ์ แต่สุนทรไพเราะ, อาจารย์ผู้บรรยายวิชาโหราศาสตร์ไทย ประจำสถาบันโหราศาสตร์ไทยสากล, ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙.^{๒๘}

ส่งเสริมให้พ่อแม่ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ลูกจะดีไม่ดีตามหลักโหราศาสตร์ขึ้นอยู่กับวิถีดวงดาวตอนที่เด็กคนนี้เกิด แต่ขณะเดียวกัน ถ้าเราอบรมในทางที่ดีโอกาสที่จะเสียหายก็ย่อมไม่มี^{๖๙}

๖. เป็นผู้เชื่อเรื่องกรรม นักพยากรณ์ตามหลักวาจาสุภาษิตจะมีคุณลักษณะอย่างหนึ่ง คือ การที่ยึดมั่นต่อหลักการกระทำของตน คือ เหตุที่กระทำ เมื่อกระทำการดีก็จะได้ผลในสิ่งที่ทำ จะได้รับผลที่ดีตามหลักพุทธศาสนา ทำความชั่วไว้ ก็ได้รับผลของกรรมที่ชั่ว หวานพีชอะไร ก็ได้รับผลอย่างนั้น ปลูกมะม่วง ก็จะได้ผลของมะม่วง ไม่สามารถเป็นมะละกอเป็นอะไรได้ โหราศาสตร์ก็เช่นกัน ทำกรรมอะไร ก็ได้รับสิ่งนั้น สิ่งนั้นมันคือผลวิถีดวงดาวที่ส่งผลต่อตนเอง เพราะฉะนั้นแก้กรรมไม่ได้ แต่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นได้^{๗๐}

๔.๑๑ ข้อเสนอแนะเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการพยากรณ์ในสังคมสมัยใหม่

เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลง และต้องเผชิญกับปัญหามากมาย ทำให้การพยากรณ์ต้องมีการปรับเปลี่ยน หรือพัฒนาตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เช่น การพยากรณ์ออนไลน์ หรือการพยากรณ์จากสถานการณ์บ้านเมือง เป็นต้น โดยพื้นฐานนักพยากรณ์ที่ดีต้องมีการเรียนรู้อยู่เสมอ ไม่รีบร้อนในการพยากรณ์ เข้าใจหลักเหตุหลักผล ไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไป ไม่ทำให้ผู้พยากรณ์เดือดร้อน ด้วยกายวาจาใจ ผู้พยากรณ์ที่ให้เมตตาาก็จะได้รับเมตตากลับมา ผู้พยากรณ์ที่มีจิตใจดี มีสมาธิตั้งมั่น ทำให้พยากรณ์ได้แม่นยำและมั่นคงมากขึ้น นักโหราศาสตร์ที่มุ่งเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ยึดติดประโยชน์ จิตใจที่ยึดติดประโยชน์จะทำให้หลักพรหมวิหาร ๔ น้อยลงไป ขาดเมตตา ขาดกรุณา จะทำให้ขาดสมาธิพยากรณ์ การพยากรณ์ให้เกิดแม่นยำ ต้องมีความคิดทบทวน ผึกสมาธิ เมตตา กรุณา สังคมก็จะอบอุ่นร่มเย็น สำหรับการพยากรณ์ในสังคมปัจจุบัน นักพยากรณ์ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนไป ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่า มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๑) การพยากรณ์ที่มุ่งการเป็นผู้ให้มากกว่าการเป็นผู้รับ การรับกับการให้ ผู้ที่เป็นผู้ให้ จะได้รับความสุข มีจิตใจเข้มแข็ง นักโหราศาสตร์ควรประพฤติตนเป็นผู้ให้โดยไม่หวังผลตอบแทน มุ่งการให้คือแนะนำให้ปฏิบัติตัวดีขึ้น แนะนำการรดน้ำ สวดมนต์ ทำบุญ ทำดี เทวดาก็จะรักษา^{๗๑}

๒) รักษาจิตของตนให้แจ่มใสอยู่เสมอ คนที่มาหาผู้พยากรณ์ก็อมทุกข์ มีเรื่องทุกข์ มีเรื่องโศกเศร้า ต้องการคลายทุกข์ คลายโศกคลายตัว เป็นการสอดคล้องกับการสงเคราะห์ ช่วยเหลือทางจิตเวช เพื่อให้เกิดความสบายกาย สบายใจ เมื่อจิตใจดี เชื่อว่าสิ่งต่างๆ ภายนอกข้างจะชุ่มชื้นไปด้วย คนจิตใจดี ประพฤติปฏิบัติดี มีแนวทางที่ถูกต้อง ก็จะอยู่เย็นเป็นสุข พึงใช้โหราศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ กับตัวเอง สังคม รอบข้าง ครอบครัว ถึงระดับใหญ่ คือองค์กร เรื่องดีก็ให้พยากรณ์ดี เรื่อง

^{๖๙}สัมภาษณ์ นางพองสนาน จามรจันทร์, อดีตผู้สื่อข่าวอาวุโส สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๐}สัมภาษณ์ อาจารย์สมฤทธิ แต่สุนทรไพเราะ, อาจารย์ผู้บรรยายวิชาโหราศาสตร์ไทย ประจำสถาบันโหราศาสตร์ไทยสากล, ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๑}สัมภาษณ์ พระครูวิสุทธิกิตติสาร, เจ้าอาวาสวัดหนองสร้อยต้ง, ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙.

ร้าย ก็ให้ระวังในการพยากรณ์ ด้วยการเตือน ในการเตือนต้องอย่าให้ตกใจ คนรู้แล้วจะได้หาวิธีป้องกันแก้ไข เตือนให้รู้แล้ว เพื่อรับมือกับปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาสุขภาพ เป็นต้น^{๗๒}

๓) **คำพยากรณ์ที่มีความละเอียด** โหรรุ่นใหม่ จะโลดโผนรุนแรง ก้าวร้าว ฉาบฉวย ด้วยเหตุที่ว่า คนรุ่นใหม่อายุน้อย ประสบการณ์ก็น้อย แต่ถ้าสะสมบารมีมานาน ถึงแม้ว่าชาตินี้มีห้วงเวลาในการฝึกอบรม เชี่ยวชาญทางวิชาการและวิชาชีพ แต่มีเวลาอบรมจิตน้อย การพยากรณ์ก็จะออกมาตามพื้นฐานของจิตนั้น คนจิตดี ถูกฝึกมาดี สุขุม คัมภีร์ภาพ ก็จะพยากรณ์ในทางที่ถูกต้องตามครรลองคลองธรรม คนรุ่นใหม่ก็ไม่ใช่ว่าจะเป็นอย่างนั้นทั้งหมด คนที่พยากรณ์ได้ถูกต้อง สุขุมก็ยังมี ต้องเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ด้วย คนที่เคยสะสมบารมีมานาน อาจทำได้ดีกว่าคนรุ่นเก่าก็ได้ ดังเช่นท่าน โภทัญญะ อายุยังไม่ถึง ๒๐ ปี ถือว่าเป็นคนรุ่นใหม่ในยุคนั้น เป็นผู้มียาอายุุน้อยที่สุด พยากรณ์เพียงอย่างเดียวด้วยความมั่นใจ โดยการชูนิ้วเพียงนิ้วเดียวเป็นการยืนยันการพยากรณ์ของตนเองอย่างแม่นยำ^{๗๓}

๔) **ต้องมีคุณธรรมไม่เปิดเผยความลับของผู้มารับคำพยากรณ์** กล่าวคือ การพยากรณ์ต้องให้กำลังใจโดยการสอดแทรกหลักธรรม และต้องแนะนำทางเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องตามพื้นฐานของดวงชะตา เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้การดำเนินชีวิต ไม่มีผู้ใดที่จะมีความสุขตลอดเวลา หรือมีความทุกข์ตลอดเวลา ทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ทั้งสุข และทุกข์ ตรงกับหลักไตรลักษณ์ที่กล่าวถึง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ทุกอย่างมีการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ไม่สามารถบังคับได้ เมื่อเข้าใจถึงหลักธรรมนี้แล้ว ก็ทำให้พ้นจากความทุกข์ได้อย่างแท้จริง^{๗๔}

๕) **ควรมีความรู้รอบตัว** ทั้งในเรื่องสังคม เศรษฐกิจ ชีวิตและแม้แต่ปัญหาสุขภาพก็ควรรู้ เนื่องจากจำเป็นในการให้คำแนะนำด้านมุมต่างๆ โดยเฉพาะชีวิตในสังคมที่มีความซับซ้อน โหราศาสตร์ในปัจจุบันจึงไม่เพียงแค่ว่ารู้ในโหราศาสตร์เท่านั้น แต่จะต้องรู้ถึงการใช้ชีวิตของคนยุคใหม่ด้วย เช่น วิชาจิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ การบริหาร ปัญหาสุขภาพต่างๆ การใช้ชีวิตในสังคม เป็นวิชาใช้ชีวิต เพราะนักโหราศาสตร์เป็นที่ปรึกษาในด้านการใช้ชีวิต^{๗๕}

๖) **เชื่อว่ามนุษย์เป็นไปตามกรรม** ต้องระวังตัวเองในการให้คำพยากรณ์ ขอให้มียึด และให้ข้อคิดแก่ผู้รับบริการ โดยแนะนำให้ยึดหลักปฏิบัติตามคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนา เช่น อยากมีชีวิตที่ดี ก็ต้องหมั่นทำความดี อยากรวยก็ต้องขยันทำมาหากิน เป็นต้น^{๗๖}

^{๗๒} สัมภาษณ์ พระเอกลักษณ์ ปญญาโคโม, อาจารย์ผู้อบรมวิชา เลข ๗ ตัว ๙ ฐาน (ขั้นสูง) ชมรม อาศรม เจษฎาจารย์ วัดสุวรณคีรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๓} สัมภาษณ์ ดร.ภิญโญ พงศ์เจริญ, นายกสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ, ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๔} สัมภาษณ์ ดร.กฤติกาวัลย์ หิรัญสี, ประธานโครงการสมาคมโหราศาสตร์นานาชาติ สาขางามวงศ์วาน, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๕} สัมภาษณ์ อาจารย์วิเชียร วรณพันธุ์ลักษณ์, สถาบันโหราศาสตร์ เชียร บางบอน, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๖} สัมภาษณ์ นางฟองสนาน จามรจันทร์, อดีตผู้สื่อข่าวอาวุโส สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

๓) ต้องยึดหลักจรรยาบรรณ และมองผู้รับคำพยากรณ์เหมือนเป็นญาติ ตระหนักถึงความรู้สึกว่าผู้รับพยากรณ์รู้สึกอย่างไร มีศิลปะในการพยากรณ์ ในการเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้รู้สึกดีกลับไป และปรับตัว ปรับพฤติกรรมให้อยู่กับสิ่งนั้นได้ มีความสุขกับสิ่งนั้น^{๗๗}

จากการให้คำสัมภาษณ์ของโหราจารย์ ได้ให้ความสำคัญต่อหลักธรรมที่ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของนักพยากรณ์ รวมถึงหลักธรรมที่ควรแก่การแนะนำ ให้ผู้มารับการพยากรณ์ได้นำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้หลักธรรมดังกล่าวจะมีส่วนช่วยแก้ปัญหาการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ได้ และช่วยให้การพยากรณ์สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น มีการมุ่งแนะนำหลักพรหมวิหาร ๔ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา^{๗๘} แนะนำสอนให้เข้าใจถึงกฎแห่งกรรม ทำอย่างไรได้อย่างนั้น อยากได้ให้ทำเอง^{๗๙} เช่น การให้สะเดาะเคราะห์แก้กรรม ถ้านักโหราศาสตร์มีคุณธรรม ก็จะบอกให้เปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ ตามหลักพุทธศาสนา คือ ทำสิ่งใดก็จะได้สิ่งนั้น การเป็นนักพยากรณ์ต้องให้คำแนะนำที่ดี และบอกสิ่งที่ควรระมัดระวังโดยมีศิลปะการพยากรณ์ ไม่ให้กลัวหรือตกใจ เพราะชีวิตคนเราไม่มีใครดีพร้อมหมด โดยหน้าที่จึงเหมือนกับการให้กำลังใจบนหลักความเป็นจริง ผู้รับพยากรณ์จะปรับตัวได้ จะอยู่ได้ด้วยการปรับตัว โดยหลักธรรมชาตินุษย์เป็นสัตว์สังคม คือ ทำสิ่งใดก็จะได้สิ่งนั้น^{๘๐}

ผู้วิจัยเห็นว่า ยังมีหลักธรรมที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมหลักการพยากรณ์ตามหลักวาจาสุภาษิตอีกหลายส่วน โดยสรุปก็คือ ลักษณะการพยากรณ์จะสะท้อนเหตุการณ์บุญกุศล สะท้อนความพยายามอธิบายเพื่อการทำให้อาจเข้าใจ เพื่อต้องการช่วยให้พ้นทุกข์ เชื่อในกรรม กฎแห่งเหตุผล คนทำกรรมชั่วย่อมได้รับผลชั่ว คนหว่านพืชเช่นใดย่อมได้รับผลเช่นนั้น^{๘๑} อยู่ในกรอบของศีลธรรม ส่งเสริมให้ปฏิบัติตามหลักเป็นกุศลกรรม และเป็นไปตามหลักของสังคหวัตถุ ๔ ประกอบด้วย ทาน การเจรจา อ่อนหวาน การบำเพ็ญประโยชน์ การวางตนสม่ำเสมอ โดยไม่ยึดติดในผลประโยชน์ ลากสักการะเป็นใหญ่

^{๗๗} สัมภาษณ์ อาจารย์สมฤทธิ แต่สุนทรไพเราะ, อาจารย์ผู้บรรยายวิชาโหราศาสตร์ไทย ประจำสถาบันโหราศาสตร์ไทยสากล, ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๘} สัมภาษณ์ พระเอกลักษณ์ ปญญาโม, อาจารย์ผู้อบรมวิชา เลข ๗ ตัว ๙ ฐาน (ขั้นสูง) ชมรมอาศรม เจษฎาจารย์ วัดสุวรรณคีรี, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๗๙} สัมภาษณ์ นางฟองสนาน จามรจันทร์, อดีตผู้สื่อข่าวอาวุโส สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๘๐} สัมภาษณ์ อาจารย์สมฤทธิ แต่สุนทรไพเราะ, อาจารย์ผู้บรรยายวิชาโหราศาสตร์ไทย ประจำสถาบันโหราศาสตร์ไทยสากล, ๒๓ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๘๑} ขุ.ชา.ทุก. (ไทย) ๒๗/๑๔๔/๑๐๓.

๔.๑๒ สรุป

พระพุทธศาสนาได้ให้ความสำคัญต่อการใช้วาจา ด้วยวาจาเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดกุศลความดีได้ ดังนั้นในการใช้วาจาทางพระพุทธศาสนาจึงมีหลักการหรือรูปแบบที่เรียกว่า หลักวาจาสุภาสิต ซึ่งเป็นลักษณะของวาจาที่มีลักษณะของคำพูดที่พูดด้วยดี เป็นคำพูดที่มีกลิ่นหอม เป็นการพูดด้วยใจจริง เป็นคำสุภาพ เป็นคำพูดที่มีประโยชน์ เป็นต้น องค์ประกอบของวาจาสุภาสิตมีองค์ประกอบ ๕ ประการ คือ คำพูดที่ถูกต้องกาลเทศะ คำพูดที่เป็นความจริง คำพูดที่สุภาพ อ่อนหวาน คำพูดที่มีประโยชน์ และ คำพูดประกอบด้วยเมตตา การพูดตามหลักการดังกล่าวยังจัดว่าเป็นวาจาที่เป็นมงคลอันสูงสุด เป็นความดีอันยอดเยี่ยม หรือเป็นความดีอันประเสริฐสุด เป็นความดีงามอันสูงสุด ที่ก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้พูดและผู้ฟังทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

เมื่อนำหลักวาจาสุภาสิตมาประยุกต์ใช้ในการพยากรณ์ทำให้เกิดการพยากรณ์ที่มีรูปแบบกลวิธีและอุบายประกอบการสอนที่เป็นไปเพื่อการเห็นชัดเจนแจ่มแจ้ง เกิดการปลุกใจเร้าใจให้แก่วรรณกวี เกิดกำลังใจ มีอุตสาหะแข็งขัน เกิดการเข้มแข็ง ร่าเริง เบิกบาน เป็นต้น รูปแบบการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการพยากรณ์ใน ๕ ลักษณะ พบว่าปรากฏในลักษณะที่แตกต่างกันไปตามทักษะและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล กล่าวคือ การพยากรณ์ที่สอดคล้องกับกาลเทศะ ได้แก่ การพยากรณ์ต้องก่อให้เกิดความสุขต่อบุคคลและสังคม การมุ่งเน้นความเหมาะสมและสอดคล้องต่อความถูกต้องเหมาะสมกับเหตุการณ์ บุคคล เวลาและสถานที่ การพิจารณาผู้มารับคำพยากรณ์ว่ามีความเข้มแข็งทางด้านจิตใจ มีวิญญู และคุณวิญญูมากน้อยเพียงใด การพยากรณ์จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อบุคคลหรือสังคม การพยากรณ์จะต้องไม่เพิ่มความตึงเครียดหรือกระตุ้นให้เกิดความรุนแรงต่อชีวิตและครอบครัว การพยากรณ์ต้องเป็นไปได้ในบริบทของการนำไปปฏิบัติที่ไม่เกินวิสัยของผู้มารับพยากรณ์ การพยากรณ์บนพื้นฐานของความจริง ได้แก่ การพยากรณ์ที่เน้นตามความเป็นจริงจากหลักวิชา การออกคำพยากรณ์ที่สอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรมและความเชื่อที่เป็นจริงในปัจจุบัน การพยากรณ์ที่เน้นพูดเรื่องกรรม อธิบายให้สอดคล้องกับหลักเหตุผล สอดคล้องกับหลักกรรมหรือวิบากของกรรม การพยากรณ์ควรสอดแทรกหลักธรรม ชี้แจงให้เห็นสัจธรรมว่าเราหนีไม่พ้น เน้นให้เชื่อเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำอย่างไรก็ได้ชื่อนั้น การพยากรณ์ต้องนำเสนอส่งเสริมกำลังใจ ชี้หลักสัจธรรม การใช้วาจาที่มีความกระชับชัดเจน มีความถูกต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีความหมายที่ชี้เฉพาะก่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายให้เหมาะกับผู้ฟัง ไม่ใช่คำพูดที่ให้เกิดความสับสน การพยากรณ์ด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน ได้แก่ การพยากรณ์ที่ไม่พูดร้ายจนเสียกำลังใจ ควรแนะให้ระมัดระวัง ไม่ประมาทหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม คือ แนะนำให้ทำทาน รักษาศีล เจริญภาวนา การพูดไพเราะ นุ่มนวล ชี้แนะเหตุผลทางโหราศาสตร์ การแนะให้ธรรมะไปปฏิบัติจึงเป็นการที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหา หรือให้ผลของกรรมคลายตัว การพยากรณ์ไม่ควรพูดเสแสร้ง ประชดประชัน การให้คำพยากรณ์ที่เกิดจากเจตนาดี พูดแล้วเกิดการเสริมสร้างกำลังใจ ทำให้รู้สึกมีพลัง และไม่ทำให้รู้สึกได้รับความ อับอาย การให้คำพยากรณ์ที่เน้นสาระและมีประโยชน์ พูดให้เหมาะสมกับความสนใจ ความรู้ และทัศนคติของผู้ฟัง การระมัดระวังการพูดที่อาจสร้างความเข้าใจผิด และทำให้เกิดความรู้สึกว่าถูกเหยียดหยามไม่ให้เกียรติ การใช้ถ้อยคำที่สุภาพ วาจางาม อ่อนหวาน ทำให้เกิดผลดี

แก่ตนเองและผู้อื่น การพยากรณ์เพื่อการเสริมสร้างประโยชน์สุข ได้แก่ การพยากรณ์ที่มุ่งประโยชน์สุขต่อผู้มารับบริการ แนะนำให้เกิดการเตรียมตัวเตรียมใจกับเหตุการณ์ในอนาคต ทำให้เกิดการป้องกันแก้ไขและลดโอกาสความล้มเหลว การหาคำพูดที่เหมาะสม ทำให้เขามีความเชื่ออย่างถูกต้องในเรื่องของกรรม มี หิริ โอตตัปปะ มีความเกรงกลัวและละอายต่อบาปกรรม การพยากรณ์ที่คำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองต่อครอบครัว ต่อสังคม การเน้นผลการพยากรณ์ต้องก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้รู้จักตัวตนของตนเองและผู้อื่นมากขึ้น และการพยากรณ์ที่ประกอบด้วยเมตตา ได้แก่ นักพยากรณ์ต้องมีเมตตาจิต มีกุศลโลบายให้คนที่มีความทุกข์หันเข้าหาธรรมะ ควรแนะนำสั่งสอนให้รู้จักการรักษาศีล ปฏิบัติธรรม ผู้พยากรณ์ต้องยึดหลักพรหมวิหาร ๔ แนะนำด้วยเมตตา มีความรักและสงสาร ต้องแนะนำชี้ประโยชน์ให้เขาพ้นจากวิบากกรรม คือ หาทางช่วยแนะให้เขาพ้นจากความทุกข์

การพยากรณ์ตามหลักวาจาสุภาสิตเป็นหลักการที่จะทำให้การพยากรณ์เป็นไปเพื่อการสร้างประโยชน์สุขต่อบุคคลและสังคม ที่สำคัญจะทำให้การทำหน้าที่ของนักโหราศาสตร์อยู่ในทิศทางการพยากรณ์ที่สอดคล้องกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ทำให้ภาพลักษณ์และการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์มีความน่าเชื่อถือหรือมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น